

S P R A W O Z D A N I E

Z DZIAŁALNOŚCI

OŚRODKA POMOCY

SPOŁECZNEJ W KOŚCIANIE

ZA 2015 ROK

ORAZ

PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE

POMOCY SPOŁECZNEJ

Kościan, dnia 12 kwietnia 2016 r.

SPIS TREŚCI:

I.	PODSTAWY PRAWNE.	3
II.	ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ.	4
	1. Zadania własne.	4
	2. Zadania zlecone.	5
III.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA.	5
IV.	REALIZACJA ZADAŃ WŁASNYCH I ZLECONYCH Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2015 R.	7
	1. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w mieście Kościanie w 2015 r.	7
	2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej na 2014 r. dla Gminy Miejskiej Kościan.	8
	3. Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych i praca socjalna.	9
	4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków.	12
	5. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy.	14
	6. Ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne.	15
	7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych.	15
	8. Prowadzenie ośrodka wsparcia; Dom Dziennego Pobytu.	19
	9. Prowadzenie ośrodka wsparcia; Środowiskowy Dom Samopomocy.	20
	10. Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej; Świetlica Socjoterapeutyczna.	21
V.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W 2015 R. NA PODSTAWIE USTAW SZCZEGÓLNYCH.	23
	1. Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego.	23
	2. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.	26
	3. Prowadzenie postępowań w sprawach pomocy materialnej dla uczniów; edukacyjna opieka wychowawcza.	29
	4. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.	31
	5. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	32
VI.	REALIZACJA PROGRAMÓW I ZADAŃ SPECJALNYCH.	30
	1. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.	32
	2. Program „Akcja zima”.	34
	3. Program wychodzenia z bezdomności.	35
	4. Program aktywizacji społecznej i zawodowej.	38
	5. Pozyskiwanie i dystrybucja darów.	39
VII.	FORMY AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ.	
	1. Klub Integracji Społecznej.	40
	2. Centrum Wolontariatu.	42
VIII.	REALIZACJA ZADAŃ PREZENTOWANYCH W 2014 R. W RAMACH POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.	43
IX.	PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.	45

I. PODSTAWY PRAWNE.

1. Podstawowymi aktami prawnymi, w oparciu o które Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie realizuje zadania merytoryczne, są poniżej wymienione ustawy oraz przepisy wydane do ich wykonania:
 - 1) **ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zmianami),
 - 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zmianami),
 - 3) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. nr 231, poz. 1375 ze zmianami),
 - 4) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1220 ze zmianami),
 - 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124 ze zmianami),
 - 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zmianami),
 - 7) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 693 ze zmianami),
 - 8) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114 ze zmianami),
 - 9) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r., poz. 859 ze zmianami),
 - 10) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581 ze zmianami),
 - 11) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 ze zmianami),
 - 12) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332),
 - 13) ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz. U. z 2015 r. , poz. 151 ze zmianami).
2. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są również w oparciu o następujące podstawy prawne:
 - 1) statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, przyjęty uchwałą Nr VI/46/07. Rady Miejskiej Kościana z dnia 8 marca 2007 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie (ze zmianami),
 - 2) uchwała Nr XXXIV/374/14 Rady Miejskiej Kościana z dnia 30 października 2014 r. w sprawie programu współpracy Gminy Miejskiej Kościan z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2015 r.,
 - 3) uchwała Nr XXXIV/375/14 Rady Miejskiej Kościana z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 r.,

- 4) uchwała Nr XI/112/11 Rady Miejskiej Kościana z dnia 24 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012-2015,
- 5) uchwała Nr XIX/181/12 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2013-2015”,
- 6) uchwała Nr XLVI/542/06 Rady Miejskiej Kościana z dnia 26 października 2006 r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2007-2015”,
- 7) uchwała Nr XXXIV/368/14 Rady Miejskiej Kościana z dnia 30 października 2014 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kościan na lata 2015-2019,
- 8) uchwała Nr XX/206/04 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie współdziałania miasta Kościana z jednostkami samorządu terytorialnego innymi organizacjami w aktywnych formach walki z bezrobociem (ze zmianami).

II. ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ.

1. Zadania własne:

- 1) sporządzenie oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2014 dla Gminy Miejskiej Kościan (ocena dokonywana jest za rok poprzedni),
- 2) prowadzenie diagnostyki jednostki, rodziny i środowiska,
- 3) prowadzenie pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa, prewencji, w tym działań wspierających i korekcyjnych,
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych i okresowych,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych, na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, w tym:
 - na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych,
 - na pokrycie wydatków związanych z wypłatą świadczeń zdrowotnych osobom nie posiadającym ubezpieczenia, w tym osobom bezdomnym,
 - na zakup żywności, lekarstw, odzieży, opału itp.,
- 6) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
- 7) prowadzenie ośrodka wsparcia dziennego; Dom Dziennego Pobytu,
- 8) prowadzenie placówki opiekuńczo-specjalistycznej wsparcia dziennego; Świetlica Socjoterapeutyczna,
- 9) prowadzenie spraw związanych z wypłatą dodatków mieszkaniowych,
- 10) organizowanie wsparcia w Klubie Integracji Społecznej,
- 11) aktywizacja społeczności lokalnej poprzez Centrum Wolontariatu i Klub Wolontariusza.

2. Zadania zlecone:

- 1) prowadzenie ośrodka wsparcia dziennego; Środowiskowy Dom Samopomocy,
- 2) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 3) realizowanie zadań z zakresu świadczeń rodzinnych,
- 4) realizowanie zadań związanych z postępowaniem wobec osób uprawnionych do alimentów; obsługa Funduszu Alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- 5) prowadzenie spraw związanych z pomocą materialną dla uczniów,
- 6) przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego.

III. STRUKTURA ORGANIZACJNA OŚRODKA.

1. Zadania z zakresu pomocy społecznej i zabezpieczenia społecznego oraz projekty i programy specjalne realizowano w następujących, wyspecjalizowanych działach Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie:
 - 1) **Dział Pomocy Środowiskowej**, w tym:
 - a) Sekcja Organizacji Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni, asystenci rodziny),
 - b) Zespół Doradztwa Rodzinnego,
 - 2) **Dział Realizacji Świadczeń**, w tym:
 - a) Sekcja Świadczeń Społecznych,
 - b) Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego,
 - c) Sekcja Dodatków Mieszkaniowych i Energetycznych,
 - d) Sekcja Pomocy Materialnej dla Uczniów,
 - 3) **Dział Usług Opiekuńczych**, w tym:
 - a) Sekcja Usług Opiekuńczych,
 - b) Sekcja Specjalistycznych Usług Opiekuńczych,
 - 4) **Dział Aktywności Lokalnej**, w tym:
 - a) Klub Integracji Społecznej,
 - b) Centrum Wolontariatu,
 - c) Świetlica Socjoterapeutyczna,
 - 5) **Dział Organizacyjny**, w tym:
 - a) Sekcja Spraw Pracowniczych,
 - b) Sekcja Administracyjno-Gospodarcza,
 - 6) **Dział Ekonomiczno-Finansowy**, w tym:
 - a) księgowość,
 - b) kasa,
 - c) płace,
 - d) analizy i sprawozdania,
 - 7) Ośrodki wsparcia, w tym:
 - a) **Dom Dziennego Pobytu**,
 - b) **Środowiskowy Dom Samopomocy**.

2. Strukturę zatrudnienia i wynagrodzenie pracowników, prowadzących pracę socjalną i obsługę klientów Ośrodka ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Zatrudnienie wg stanu na 31.12.2014.	Zatrudnienie wg stanu na 31.12.2015.	Dynamika %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Zatrudnienie ogółem w osobach	79	77	97,5
2.	Zatrudnienie w przeliczeniu na etaty, w tym:	78,25	76,25	97,4
	1) Dział Pomocy Środowiskowej,	15	15	100,0
	2) Dział Realizacji Świadczeń,	11,5	11,5	100,0
	3) Środowiskowy Dom Samopomocy,	7,5	7,5	100,0
	4) Dom Dziennego Pobytu,	3,5	3,5	100,0
	5) Dział Organizacyjny,	8,25	8,25	100,0
	6) Dział Aktywności Lokalnej,	4	4	100,0
	7) Dział Usług Opiekuńczych,	20	19	95,0
	8) Dział Ekonomiczno-Finansowy,	6	5	83,3
	9) Dyrekcja i stanowiska samodzielne.	2,5	2,5	100,0
3.	Średnie wynagrodzenie miesięczne pracowników (brutto, bez jednorazowych wypłat)	Wg stanu na 31.12.2014.	Wg stanu na 31.12.2015.	Dynamika %
	Ogółem,	2.296,23	2.546,69	110,91
	w tym:			
	1) pracownicy pomocy środowiskowej,	2.741,83	3.047,05	111,13
	2) pracownicy ośrodków wsparcia (Środowiskowy Dom Samopomocy, Dom Dziennego Pobytu),	2.375,72	2.692,66	113,34
	3) opiekunki środowiskowe,	1.972,76	1.957,28	99,22
	4) pracownicy obsługi administracyjno- gospodarczej.	2.262,46	2.574,03	113,77

Zatrudnienie ogółem w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie wg stanu na 31 grudnia 2015 r. uległo zmniejszeniu w porównaniu z rokiem 2014 o 2 pracowników (2 etaty). Zmniejszenie zatrudnienia wynikało z wygaśnięcia umów, zawieranych na czas zastępstwa. Dwie pracownice, korzystające z urlopu macierzyńskiego wróciły do pracy.

Szczegółowy przebieg zmian kadrowych przedstawiał się następująco:

- rozwiązanie stosunku pracy na mocy porozumienia stron 1 osoba,
- rozwiązanie umowy o pracę zawartej na czas określony 3 osoby,
- rozwiązanie stosunku pracy z uwagi na przejście na emeryturę 2 osoby,

- nawiązanie stosunku pracy (wakat z tytułu przejścia na emeryturę) 1 osoba,
- nawiązanie stosunku pracy z asystentem rodziny 1 osoba,
- nawiązanie stosunku pracy na czas zastępstwa 1 osoba,
- nawiązanie stosunku pracy na czas określony po odbytych stażu 1 osoba.

Wzrost średniego miesięcznego wynagrodzenia pracowników spowodowany był:

- wzrostem dodatku za wieloletnią pracę, tzw. „stażowego”,
- zmianą zaszeregowania pracowników, którym powierzono stanowiska samodzielne,
- wartościowaniem stanowisk pracy, tj. dostosowaniem warunków płacy do wartości pracy na porównywalnych stanowiskach.

IV. REALIZACJA ZADAŃ WŁASNYCH I ZLECONYCH Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2015 R.

1. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w mieście Kościanie w 2015 r. (art. 15 pkt. 4).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie prowadził stały monitoring środowiskowy, na podstawie którego identyfikowano osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, związanych z ubóstwem, bezrobociem, chorobą, niepełnosprawnością i innymi dysfunkcjami społecznymi.

Diagnozowanie problemów społecznych, dotyczących mieszkańców miasta Kościana, jak również analiza struktury świadczeń udzielanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie, pozwoliły:

- rozpoznać obszary zagrożone kryzysem społecznym,
- wskazać przyczyny, dla których określone środowiska zwracają się o pomoc socjalną,
- określić zapotrzebowanie na świadczenia socjalne.

Sytuację w tym zakresie ilustruje niżej zamieszczona tabela, wskazująca powody, dla których w 2015 r. przyznana została pomoc socjalna.

Lp.	Rodzaj dysfunkcji	Liczba rodzin korzystających z pomocy		
		2014 rok	2015 rok	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ubóstwo.	634	364	57,4
2.	Sieroctwo.	0	0	-
3.	Bezdomność.	41	44	107,3
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa.	116	118	101,7
5.	Bezrobocie.	265	225	84,9
6.	Niepełnosprawność.	344	371	107,9
7.	Długotrwała choroba.	325	362	111,4
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	151	148	98,0

	- rodziny niepełne,	118	118	100,0
	- rodziny wielodzietne.	50	44	88,0
9.	Przemoc w rodzinie.	4	8	200,0
10.	Alkoholizm.	95	103	108,4
11.	Narkomania.	11	7	63,6
12.	Trudności w przystosowaniu społecznym po opuszczeniu zakładu karnego.	14	13	92,9
13.	Zdarzenie losowe (pożar).	3	2	66,7
14.	Sytuacja kryzysowa (umieszczenie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej).	6	5	83,3

Analiza struktury świadczeń, dokonana wg kryterium dysfunkcyjności wskazuje, iż powody, dla których udzielona została pomoc na przestrzeni ostatnich dwóch lat, nie uległy istotnym zmianom. Wzrost odnotowano w przypadku świadczeń wypłacanych z powodu bezdomności (o 7,3 %). Sytuacja związana jest z migracją osób nie posiadających stałego miejsca zamieszkania i zatrzymujących się czasowo (zwłaszcza w okresie zimowym) w większych miejscowościach, w których rozbudowane są formy pomocy, np. bezpłatne wydawanie zup, gorącej herbaty itp. Wystąpił także wzrost świadczeń związanych z uzależnieniami tj. alkoholizmem oraz długotrwałą chorobą i niepełnosprawnością. Ponadto wzrósł wskaźnik rodzin korzystających z pomocy z uwagi na przemoc w rodzinie (200 %). Wynika to ze skutecznego rozpoznania środowisk dotkniętych zjawiskiem przemocy oraz realizacją planu pomocy ofiarom.

Pewne zmiany w strukturze świadczeń wynikają ze złożoności życia społecznego, w którym niekorzystne zjawiska (dysfunkcje) występują najczęściej jednocześnie (np. bezrobocie i bezdomność, alkoholizm i przemoc, niepełnosprawność i bezradność opiekuńczo-wychowawcza itp.). Stąd, udzielając wsparcia wskazuje się na powód ważący w danym środowisku, co podwyższa jedne wskaźniki, a obniża inne.

W oparciu o badania przeprowadzone w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie sporządzono plan potrzeb społecznych o charakterze materialnym i niematerialnym, stanowiący podstawę do:

- określenia kierunków działań w zakresie prowadzonej pracy socjalnej,
- sporządzenia planu finansowego, uwzględniającego wysokość środków na formy pomocy przewidziane w ustawie o pomocy społecznej,
- określenia wysokości dotacji na realizację zadań własnych i zleconych.

2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2014 dla Gminy Miejskiej Kościan (art. 16 a ust.1).

W 2015 r., zgodnie z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej, przygotowano ocenę zasobów pomocy społecznej za 2014 r. (ocena dokonywana jest za rok poprzedni). W oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej sporządzono ocenę, która dotyczyła w szczególności:

- osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- rodzaju problemów i ich rozkładu ilościowego,
- infrastruktury, kadry, organizacji pozarządowych,
- nakładów finansowych na zadania pomocy społecznej bez względu na podmioty realizujące i finansujące.

Na podstawie art. 16 a ust. 4, ocena za rok 2014 wraz z rekomendacjami przedłożona została Radzie Miejskiej Kościana na sesji w dniu 21 maja 2015 r.

Ocena stanowiła podstawę do:

- zaprezentowania w sprawozdaniu za 2014 potrzeb w zakresie pomocy społecznej (zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej),
- planowania budżetu na rok następny,
- opracowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”.

3. Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych i praca socjalna. (art. 15 pkt. 2 i 5).

Realizując zadania w zakresie diagnozowania rodzin i środowisk oraz prowadzenia pracy socjalnej podejmowano następujące działania:

- 1) **przeprowadzano analizę i ocenę zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.** Badania wykonywano w formie wywiadów środowiskowych, stanowiących podstawę do podjęcia decyzji o przyznaniu lub odmowie świadczeń.

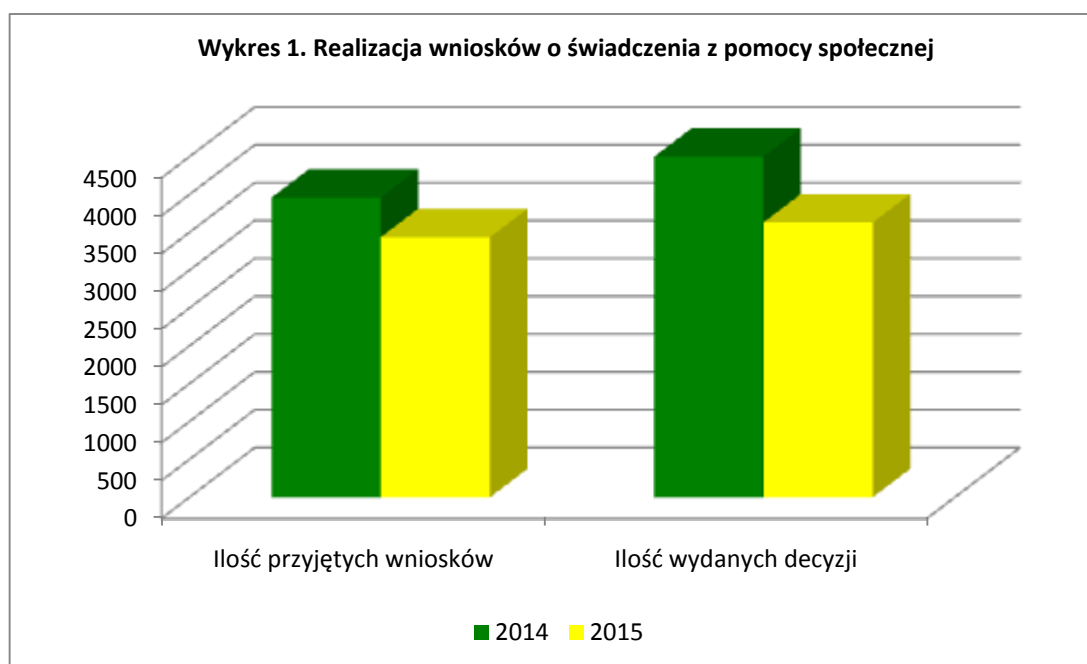
Sytuacja w tym zakresie przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015	Dynamika %
1.	2	3	4	5 (4:3)
1.	Liczba przyjętych wniosków.	3959	3437	86,8
2.	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	3959	3437	86,8
3.	Liczba wydanych decyzji, w tym:	4768	3631	76,2
4.	- przyznające świadczenie,	4509	3259	72,3
5.	- odmowne,	35	18	51,4
6.	- pozostałe.	224	354	158,0
	Liczba wywiadów przeprowadzona przez jednego pracownika socjalnego.	330	286	86,7

Wykazany w 2015 r. spadek liczby wniosków o świadczenia z pomocy społecznej, w porównaniu z rokiem 2014, jest konsekwencją pewnych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz zmiany trybu przyznawania świadczeń. Dotyczy to przede wszystkim:

- likwidowania niekorzystnych czynników społecznych, takich jak bezrobocie, czy alkoholizm poprzez:
 - aktywizację zawodową klientów Ośrodka,
 - nawiązywanie kontaktów z pracodawcami i pośredniczenie w pozyskiwaniu zatrudnienia,
 - współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej osób długotrwale bezrobotnych,
- stopniowego wzrostu dochodu na członka rodziny z tytułu pracy,
- przyznawania świadczeń o wydłużonym okresie (np. na 3 miesiące).

Sytuację w tym zakresie ilustruje wykres nr 1 „Realizacja wniosków o świadczenia z pomocy społecznej”.

Pracę socjalną na terenie miasta Kościana wykonywało 12 pracowników socjalnych w 12 rejonach, obejmujących wszystkie ulice miasta.

Zgodnie ze standardami, określonymi w ustawie o pomocy społecznej (art. 110 ust. 11) „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin”.

W mieście Kościanie sytuacja w tym zakresie przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Dynamika w %
1	2	4	5	6	7 (5:4)
1.	Ilość mieszkańców, przypadająca na 1 zatrudnionego pracownika socjalnego, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.	2000	2000	2000	100,0
2.	Ilość stałych i czasowo zameldowanych mieszkańców miasta Kościana, przypadająca na 1 zatrudnionego pracownika socjalnego.	2012	2007	1996	99,8

Powyższe zestawienie wskazuje, iż uległa poprawie sytuacja w zakresie ilości mieszkańców przypadających na jednego zatrudnionego pracownika socjalnego. Jest to wynik zmniejszenia liczby mieszkańców, pozostających w ewidencji miasta Kościana, zameldowanych w systemie stałym i czasowym (liczba pracowników socjalnych pozostaje bez zmian). Jednakże odnotowuje się wyższą (od wskazanej w ustawie) liczbę rodzin obsługiwanych przez jednego pracownika. Średnio w 2015 r. jeden pracownik socjalny pracował z 61 rodzinami.

- 2) **udzielano pomocy i wskazówek w rozwiązywaniu spraw osób w trudnej sytuacji życiowej.** Celem prowadzonej przez pracowników socjalnych pracy w środowisku była poprawa funkcjonowania osób i rodzin; rozwijanie ich aktywności i wzmacnianie samodzielności życiowej. Stwarzało to możliwość ograniczania sytuacji kryzysowych i dysfunkcyjnych, a w konsekwencji uniezależnienie podopiecznych od świadczeń Ośrodka. Proces ten jest długotrwały i wymaga skoordynowanych działań różnych instytucji i osób. W procesie tym kluczową rolę odgrywają pracownicy socjalni. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych ilustruje poniższa tabela.

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015	Dynamika w %
		Liczba osób		
1	2	3	4	5
1.	Poradnictwo, (psychologiczne, prawne).	757	807	106,6
2.	Interwencja kryzysowa, w tym: umieszczenie matki z dzieckiem w ośrodku interwencji, wystąpienie do sądu o ograniczenie praw rodzicielskich, interwencyjne skierowanie osoby zagrożonej do domu pomocy społecznej itp.	65	66	101,5
3.	Praca socjalna, w tym: podpisywanie kontraktów socjalnych, mobilizujących klientów do samopomocy (np. podjęcie leczenia odwykowego, uregulowanie sytuacji mieszkaniowej, współpraca z psychologiem itp.).	1609	1300	80,8

Odnotowano wzrost liczby osób korzystających z poradnictwa oraz objętych interwencją kryzysową, natomiast w porównaniu do roku 2014 spadła liczba osób objętych pracą socjalną. Jest to ujęcie statystyczne, bowiem w działania podejmowane w pracy z klientami zaangażowana jest ta sama grupa pracowników socjalnych, która dobiera odpowiednie formy wsparcia w zależności od sytuacji osoby potrzebującej pomocy.

3) pobudzano aktywność społeczną osób i rodzin, inicjując różnorodne formy pomocy, w tym:

- a) organizowano system doręczania korespondencji miejscowej przez klientów korzystających z pomocy społecznej (nie posiadających żadnych dochodów). Program realizowano w ramach prac społecznie użytecznych, dofinansowywanych przez Powiatowy Urząd Pracy oraz w ramach kontraktów socjalnych. Ta forma aktywizacji objęła 31 osób,
- b) kontynuowano realizację programu „Starszy brat-Starsza siostra”, „Wnuczek-Dziadek”, „Wnuczka-Babcia” w Centrum Wolontariatu. W programie uczestniczyło średnio 25 par dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w wieku od 7 do 13 lat i wolontariuszy,
- c) kontynuowano dodatkowe formy wsparcia i aktywizacji społeczno-zawodowej poprzez działalność Klubu Integracji Społecznej. Szczegółowe informacje w tym zakresie zamieszczono w dziale VII „Formy aktywizacji społecznej”,
- d) współpracowano z zakładami pracy, organizując dorywczo lub na stałe pracę dla klientów Ośrodka. Zorganizowano 6 spotkań pracodawców z 233 kandydatami do podjęcia pracy; do 207 osób skierowane zostały oferty pracy,
- e) ściśle współpracowano z Miejską Komisją ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, w ramach której m. innymi kontaktowano środowiska zagrożone z poradnią odwykową i uzgadniano formy pomocy rodzinom dotkniętym chorobą alkoholową,
- f) współpracowano z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia zjawisk niekorzystnych społecznie, w tym z:
 - kuratorami sądowymi,
 - pedagogami szkolnymi,
 - strażą miejską,
 - policją itp.

Współpraca dotyczyła m. innymi kierowania wniosków do Sądu Rejonowego w Kościanie o ograniczenie praw rodzicielskich, czuwanie nad realizacją obowiązku szkolnego, objęcia opieką dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi, interwencji w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia przemocy w rodzinie itp.

4. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń (art. 15 pkt 1 i art. 17 ust. 1 pkt 3-6).

Świadczenia pieniężne wypłacano klientom Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie po spełnieniu warunków określonych w ustawie o pomocy społecznej (art. 8 ustawy o pomocy społecznej) tj.:

- miesięcznego kryterium dochodowego w okresie od 1 stycznia do 30 września 2015 r.
- dla osoby samotnie gospodarującej 542,00 zł,
 - dla osoby w rodzinie 456,00 zł,

- miesięcznego kryterium dochodowego w okresie od 1 października do 31 grudnia 2015 r.:
 - dla osoby samotnie gospodarującej 634,00 zł,
 - dla osoby w rodzinie 514,00 zł,
- kryterium dysfunkcyjności:
 - ubóstwo,
 - sieroctwo,
 - bezdomność,
 - bezrobocie,
 - długotrwała lub ciężka choroba,
 - niepełnosprawność,
 - przemoc w rodzinie,
 - potrzeba ochrony macierzyństwa,
 - bezradność w sprawach wychowawczych,
 - alkoholizm i narkomania,
 - zdarzenia losowe, sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe i ekologiczne,
 - trudności w przystosowaniu się do życia po wyjściu z zakładu karnego.

Świadczenia wypłacano w formie:

- 1) zasiłku okresowego** przyznawanego w szczególności w przypadku wystąpienia dysfunkcji społecznej, związanej z długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, bezrobociem oraz możliwością nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego (np. renty). W 2015 r. zasiłek okresowy przyznano 140 rodzinom (o 55 mniej, aniżeli w 2014 r.), udzielając 506 świadczeń na okres od 1 do 3 miesięcy. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 279,00 zł miesięcznie (w 2014 r. – 266,00 zł). Ogólna kwota wydatków z tego tytułu wyniosła **141.036,70 zł**, tj. o 89.504,12 zł mniej aniżeli w roku 2014.

Struktura zasiłków okresowych wg kryterium dysfunkcyjności:

- bezrobocie 85 rodzin,
- długotrwała choroba 23 rodziny,
- niepełnosprawność 47 rodzin,
- inne (np. potrzeba ochrony macierzyństwa) 9 rodzin.

- 2) zasiłku celowego**, przyznawanego w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, w szczególności:

- na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków, opał, odzieży,
- na pokrycie kosztów drobnych remontów, napraw, wyposażenia mieszkania itp.

W 2015 r. zasiłek celowy przyznano 503 rodzinom (o 13 więcej, aniżeli w roku 2014) na ogólną kwotę **143.455,29 zł**, tj. o 34.987,12 zł mniej aniżeli w roku 2014.

Średnia kwota przyznanego zasiłku wynosiła od 20,00 zł do 800,00 zł.

- 3) zasiłku celowego specjalnego**, przyznawanego w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli dochód w rodzinie nieznacznie przekracza kryterium dochodowe, a okoliczności uzasadniają przyznanie świadczenia. W 2015 r. przyznano zasiłek celowy specjalny 181 rodzinom (o 66 rodzin mniej, aniżeli w roku 2014) na kwotę **56.113,00 zł**, tj. o 13.037,00 zł mniej, aniżeli w roku 2014. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 100,00 zł.

Zmniejszenie liczby wypłaconych zasiłków celowych związane było między innymi z zastosowaniem innych form wsparcia, finansowanych z tzw. źródeł zewnętrznych, w tym pomoc rzeczowa w postaci bonów towarowych, wydawanych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

4) zasiłku stałego, przyznawanego osobie pełnoletniej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Zasiłek stały ustalany jest w wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a posiadany dochodem netto, nie więcej aniżeli 529,00 zł (do 30.09.2015) i 604,00 zł (od 1.10.2015 r.). Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30,00 zł. W 2015 r. przyznano zasiłek stały 128 osobom (o 16 więcej aniżeli w 2014 r.). Wypłacono 1173 świadczeń (o 46 więcej aniżeli w 2014 r.) na kwotę **498.145,44 zł**, tj. o 45.529,88 zł więcej niż w 2014 r. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 425,00 zł.

5. Kierowanie do domów pomocy społecznej (DPS) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy (art. 17 ust, 1 pkt 16, art. 54, ust.1).

1) zgodnie z art. 54 ustawy o pomocy społecznej, do domu pomocy społecznej kieruje się osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. **W 2015 r. Ośrodek ponosił odpłatność za pobyt 30 osób skierowanych do domów pomocy społecznej.** Dwie osoby finansowały pobyt w DPS ze środków własnych i rodziny.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. w domach pomocy społecznej przebywało 27 osób, w tym 9 skierowanych na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego,

- 2) opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą:
- mieszkaniac domu – nie mniej niż 70 % swojego dochodu,
 - małżonek, zstępni przed wstępnymi – jeżeli ich dochód na osobę jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego (1.368,00 zł) jednak kwota dochodu pozostająca po uiszczeniu opłat nie może być niższa niż 300 % tego kryterium,
 - gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy, a opłatami wnoszonymi przez ww. osoby
- 3) przeciętny koszt utrzymania w domach pomocy społecznej, do których kierowano podopiecznych wynosił od 2.831,00 zł do 3.804,00 zł miesięcznie. Opłaty wnoszone przez Ośrodek za jedną osobę kształtowały się od 1.263,58 zł do 3.289 zł i wzrosły w porównaniu do 2013 r. o 4 %,
- 4) ogólne koszty, poniesione z tytułu pobytu mieszkańców miasta Kościana w domach pomocy społecznej w 2015 r. wyniosły **712.788,39 zł** i były wyższe od kosztów poniesionych w 2014 r. o 30.684,89 zł

6. Ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne (art. 17 ust.1 pkt 20).

- 1) składki na ubezpieczenie zdrowotne przysługują zasiłkobiorcom, pobierającym zasiłek stały i inne świadczenia opiekuńcze, którzy nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu,
- 2) składki odprowadzono miesięcznie w wysokości 9 % od pobieranego świadczenia,
- 3) w 2015 r. opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu:
 - zasiłku stałego 121 osób na kwotę 44.434,82 zł,
 - świadczenia opiekuńczego 81 osób na kwotę 91.415,54 zł,
- 4) ogółem kwota odprowadzonych składek wyniosła **135.850,36 zł**, i była wyższa od składek opłaconych w 2014 r. o 45.646,66 zł.

Sytuację taką spowodował wzrost liczby osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń opiekuńczych.

7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych (art. 17 ust. 1 pkt 11 i art. 50).

Realizując zadania określone w art. 50 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie organizował i świadczył usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Usługi mające charakter pielęgnacyjno-higieniczny, świadczone na wniosek zainteresowanego, w oparciu o zalecenia lekarskie.

1) dotychczasowe rozwiązania organizacyjno-finansowe

Przyjęte rozwiązania organizacyjno-finansowe zakładały:

- a) funkcjonowanie Działu Usług Opiekuńczych, jako komórki organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, organizującej i świadczącej usługi opiekuńcze,
- b) świadczenie usług przez opiekunki środowiskowe, zatrudnione na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy w godzinach od 7:00 do 15:00.
- c) świadczenie usług opiekuńczych przez opiekunki środowiskowe, zatrudniane na podstawie umów cywilno-prawnych (umowa zlecenie) w zależności od potrzeb:
 - ✓ w godzinach popołudniowych, w dni wolne od pracy i w dni świąteczne,
 - ✓ w godzinach przedpołudniowych,w przypadku konieczności zastępowania opiekunek etatowych (absencja chorobowa) lub zwiększonego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze.
- d) ustalanie ceny 1 godziny usługi na podstawie uchwały Rady Miejskiej Kościana, zgodnie z faktycznymi kosztami świadczenia usług opiekuńczych w roku poprzednim,
- e) finansowanie wydatków związanych z organizowaniem i świadczeniem usług opiekuńczych ze środków budżetu miasta Kościana w ramach planu finansowego Ośrodka.

2) analiza sytuacji organizacyjno-finansowej

Prowadzony od kilku lat monitoring usług opiekuńczych oraz analiza sytuacji organizacyjno-finansowej pozwoliły na sformułowanie następujących wniosków:

- a) wzrasta zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, świadczone zarówno w godzinach przedpołudniowych, jak również w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne od pracy,
- b) spada wskaźnik realizowania zleczanych usług opiekuńczych z uwagi na ograniczenia kadrowe (osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę) oraz przeszkody formalno-prawne zatrudniania osób na podstawie umów cywilno-prawnych,
- c) systematycznie wzrastają wydatki związane ze świadczeniem usług opiekuńczych.

Sytuację finansową w zakresie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w okresie ostatnich 5 lat ilustruje tabela.

Lp.	Rok	Wydatki	Dynamika w %	Dochody	Dynamika w %	Wskaźnik udziału dochodów w wydatkach
1	2	3	4	5	6	7 (5:3)
1.	2011	716.849,00	102,8	97.361,00	106,9	13,6 %
2.	2012	741.380,00	103,5	109.537,00	112,5	14,8 %
3.	2013	770.265,00	103,9	83.591,00	76,3	10,9 %
4.	2014	953.976,00	123,9	97.835,00	117,0	10,3 %
5.	2015	1.065.317,46	111,7	118.011,27	120,6	11,1%

3) nowe rozwiązania organizacyjne

W oparciu o wyniki badania sytuacji organizacyjnej, finansowej i kadrowej Działu Usług Opiekuńczych oraz symulację skutków społecznych i finansowych **zmieniono formułę organizowania i świadczenia usług opiekuńczych zakładając:**

- **dostosowanie usług do bieżących potrzeb** (w zakresie ilości i różnorodności),
- **szybkie reagowanie na zmieniające się potrzeby** (zmiany zleceń, śmierć podopiecznych, rezygnacja z usług „z dnia na dzień” itp.,
- **zmniejszenie wydatków z tytułu świadczenia usług opiekuńczych.**

Od 1 maja 2015 r., w drodze otwartego konkursu ofert, ogłoszonego przez Burmistrza Miasta Kościana, część zadań związanych ze świadczeniem usług opiekuńczych **powierzono Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej**, tj. podmiotowi prowadzącemu działalność pożytku publicznego. Usługi opiekuńcze świadczone były na terenie miasta Kościana, w miejscu zamieszkania osoby wymagającej pomocy w godzinach popołudniowych i wieczornych w dni powszednie, a w uzasadnionych przypadkach także w godzinach przedpołudniowych oraz w soboty, niedziele i dni świąteczne.

4) rozwiązania finansowe

W wyniku przyjętych rozwiązań organizacyjnych zmianie uległ sposób finansowania zadania:

- a) usługi świadczone w ramach Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie finansowano na podstawie faktycznie ponoszonych wydatków osobowych i rzeczowych. **Koszt jednej godziny**, wyliczony zgodnie z uchwałą Nr XIX/180/12 Rady Miejskiej Kościana z dnia 26 listopada 2012 r. **wynosił w 2015 r. 17,01 zł**,
- b) usługi świadczone na podstawie umowy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej finansowano w wysokości **12,00 zł za jedną godzinę**,
- c) **odpłatność z tytułu korzystania z usług opiekuńczych**, ustalona zgodnie z uchwałą Nr XIX/180/12 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 listopada 2012 r. **nie uległa zmianie**.

Sytuację w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w 2015 r. ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	ŚWIADCZONE USŁUGI				
		W ramach OPS	W ramach OPS	Usługi zlecone PKPS	RAZEM	Dynam. w %
		2014	2015	2015		
1	2	3	4	5	6(4+5)	7(6:3)
1.	Liczba godzin zlecanych na podstawie opinii lekarskiej.	56.140	41.556	19.035	60.591	107,9
2.	Liczba godzin faktycznie przepracowanych.	46.212	32.420	17.615	50.035	108,3
3.	Liczba podopiecznych.	92	65	51	116	126,1
4.	Liczba pracowników (opiekunek).	18	18	12	30	-
5.	Liczba podopiecznych obsługiwanych przez jedną opiekunkę (średnio).	5,01	4	6	-	-
6.	Cena usługi w zł za 1 godzinę.	15,05	17,01	17,01	-	-
7.	Dochody zrealizowane (odpłatność).	97.787,46	76.832,07	41.179,20	118.011,27	120,7
8.	Wydatki.	953.976,00	854.051,46	211.266,00	1.065.317,46	111,7

5) efekty nowych rozwiązań

Powyższe zestawienie wskazuje na korzyści wynikające z nowej formy świadczenia usług opiekuńczych. W porównaniu z rokiem 2014 odnotowano:

- a) wzrost liczby godzin faktycznie przepracowanych o 3 823 (wskaźnik wzrostu 108,3 %),
- b) wzrost liczby osób objętych opieką o 24, wskaźnik 126,1 %,
- c) zwiększenie dochodu z tytułu świadczonych usług o 20.223,81 zł (wskaźnik wzrostu 120,7 %),
- d) relatywne obniżenie wydatków związanych ze świadczeniem usług:
 - wskaźnik wzrostu wydatków – 111,7 %,
 - wskaźnik wzrostu liczby przepracowanych godzin 154,3 %.

Powyższe zestawienie wskazuje na:

- wzrost ilości świadczonych usług opiekuńczych o 3 823 godzin w skali rocznej (tendencja obserwowana od kilku lat; stały wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze),
- spadek realizacji usług zalecanych do usług wykonywanych (w. 2 : w. 1).

Sytuację ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
1	2	4	5	6	7	8
1.	Ilość godzin zlecanych (na podstawie opinii lekarskiej).	42 004	39 994	46 402	56 140	60 591
2.	Ilość godzin faktycznie przepracowanych.	31 626	37 475	40 211	46 212	50 035
3.	Wskaźnik wykonania zleceń w % (w. 2 : w. 1)	75,3	93,7	86,7	82,3	82,6

Ponadto rośnie zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze w godzinach popołudniowych, w dni wolne od pracy oraz w święta. Oczekiwania te mają bezpośredni związek ze zwiększającą się w mieście liczbą osób starszych, samotnych i schorowanych, które zgodnie z zaleceniami lekarskimi wymagają opieki innych osób, a nie zawsze rodzina ma możliwość zorganizowania takiej opieki. W tej sytuacji Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie, w celu ograniczenia skierowań do domów pomocy społecznej, co jest najmniej korzystne, zarówno z punktu widzenia społecznego, jak i ekonomicznego, realizował usługi w miejscu zamieszkania w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne od pracy. Usługi te świadczone w ramach umów cywilno-prawnych, a od 1 maja 2015 r. w ramach zlecenia zadania Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej. Z tej formy pomocy w 2015 r. skorzystało 51 osób.

W 2015 r. nie świadczone specjalistycznych usług opiekuńczych na rzecz osób ze schorzeniami psychicznymi. Stopniowy spadek zainteresowania tymi usługami utrzymuje się od kilku lat. Na sytuację tę wpływa fakt, iż w mieście Kościanie funkcjonują alternatywne formy wsparcia dla osób upośledzonych umysłowo i chorych psychicznie, w tym: Szpital Neuropsychiatryczny, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, Środowiskowy Dom Samopomocy, Ośrodek Wsparcia, Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Wzrost ilości świadczonych usług opiekuńczych spowodował wzrost dochodów z tego tytułu, osiągając wskaźnik dynamiki 120,7 %, jednakże dochody pokrywają 11,1 % wydatków ponoszonych na świadczenie usług opiekuńczych. Przyczyną takiej sytuacji było m. innymi korzystanie z usług opiekuńczych przez osoby o najniższych dochodach (dla osób o dochodzie do 456,00 zł usługi świadczone są bezpłatnie). W kolejnych przedziałach dochodowych opłaty podlegają obniżkom.

Koszt organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w 2015 r. **wyniósł 1.065.317,46 zł** i był wyższy od kosztów z roku 2014 o 113.341,46 zł.

8. Prowadzenie ośrodka wsparcia: DOM DZIENNEGO POBYTU (art. 17, ust.2 pkt 3)

Prowadzenie Domu Dziennego Pobytu jest formą wsparcia i aktywizacji osób samotnych o zmniejszonej sprawności psychofizycznej, znajdujących się w trudnej sytuacji mieszkaniowej, życiowej lub rodzinnej. Celem działalności Domu jest przywrócenie umiejętności współżycia w zespole, zwiększenie poczucia własnej godności, rozwijanie pozytywnych emocji i wskazywanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Placówka dysponuje 80 miejscami.

Wydatki na utrzymanie Domu w 2015 r. wyniosły **230.533,12 zł** i były większe aniżeli w roku 2014 o 18.724,80 zł. Powodem wzrostu były nakłady poniesione na modernizację bazy lokalowej, zgodnie z zaleceniami służb sanitarno-epidemiologicznych (malowanie pomieszczeń, wymiana urządzeń kuchennych – blat oraz zakup mebli do sali dziennej).

W 2015 r. Dom udzielał świadczeń w zakresie:

- 1) **organizowania zajęć terapeutycznych** (prace plastyczne, dekorowanie wnętrz, zajęcia muzyczne, sportowe). W ramach tych zajęć:
 - wykonywano ozdoby choinkowe, karty świąteczne, upominki okolicznościowe,
 - przygotowywano akompaniament muzyczny i program wokalny z okazji świąt,
 - uczestniczono w turnieju sportowo-rekreacyjnym,
- 2) **zaspokajania potrzeb edukacyjnych i kulturalno-towarzyskich**
Z usług tych korzystało przeciętnie 20 osób, które uczestniczyły w:
 - zajęciach świetlicowych, takich jak : czytanie prasy, rozwiązywanie krzyżówek i rebusów, gry planszowe, projekcje filmowe itp.,
 - spotkaniach okolicznościowych z członkami Nadobrzeńskiego Klubu Seniora, takich, jak: „Pożegnanie Lata”, „Dzień Seniora”, spotkanie wigilijne, itp.,
 - prelekcjach i wykładach,

- koncertach i występach artystycznych, w tym:
 - ✓ Koncert Noworoczny,
 - ✓ występy chóru Nadobrzańskiego Klubu Seniora,
 - ✓ występy wolontariuszy z Centrum Wolontariatu w Kościanie,
 - ✓ projekcje filmowe itp.,
- wymianie towarzysko-turystycznej z zaprzyjaźnionymi Domami w województwie wielkopolskim (wymiana doświadczeń, wspólne inicjatywy itp.). W roku 2015 zorganizowano 18 spotkań o charakterze integracyjnym, nakierowanych na pobudzanie aktywności podopiecznych, przywracanie umiejętności społecznych i podnoszenie poczucia własnej godności,
- 3) zapewnienie całonocnego wyżywienia, organizowanego w formie cateringu lub kulinarnych zajęć terapeutycznych.

9. Prowadzenie ośrodka wsparcia: ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY (art.18, ust.1 pkt 5)

- 1) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy jest formą wsparcia dla osób upośledzonych umysłowo i chorych psychicznie w wieku od 18 lat. W 2015 r. Dom dysponował 36 miejscami o charakterze dziennym, które wykorzystane były w 100 %. Na turnusach terapeutycznych, trwających od 3 do 6 miesięcy każdorazowo przebywało 36 osób,
- 2) placówka funkcjonuje jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, dotyczące prowadzenia i rozwijania infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) koszty utrzymania Domu w 2015 r. **wyniosły 471.273,63 zł** i były wyższe od kosztów poniesionych na ten cel w 2014 r. o 11.285,09 zł. (dynamika – 102,4 %). Finansowanie wydatków przedstawia się następująco:
 - Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu 444.789,81 zł, tj. 94,3 %,
 - Gmina Miejska Kościan 26.483,82 zł, tj. 5,6 %,
- 4) w roku sprawozdawczym pozyskano dodatkowe środki finansowe na funkcjonowanie Domu w wysokości **4.852,00 zł**. Środki te przeznaczono na działalność integracyjną, w tym: turnieje, wycieczki, seanse filmowe w ramach zajęć terapeutycznych,
- 5) w ramach zajęć terapeutycznych, nakierowanych na podtrzymywanie i rozwijanie zaradności osobistej oraz przyswajanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia i rozwijanie sprawności psychofizycznej prowadzono:
 - a) pracownię artystyczno-plastyczną,
 - b) pracownię muzyczną,
 - c) pracownię teatralno-edukacyjną,
 - d) pracownię kulinarno-cukierniczą,
 - e) pracownię świetlicową,
 - f) pracownię komputerową,

- 6) stosowano następujące formy terapii indywidualnej i grupowej:
- a) pracownia plastyczna:
 - prace ręczne (haft, tkactwo, szydełko itp.),
 - malowanie farbami,
 - dekoracja przedmiotów,
 - wyroby z masy solnej,
 - b) pracownia muzyczna:
 - bierne i aktywne słuchanie muzyki,
 - zajęcia muzyczno-ruchowe,
 - ćwiczenia rozwijające percepcję słuchową,
 - krzyżówki muzyczne, kalambury, mikrofon dla każdego,
 - c) pracownia kulinarno-cukiernicza:
 - sporządzanie jadłospisu na dany tydzień,
 - przygotowanie posiłku,
 - higiena pracy w kuchni,
 - zasady prawidłowego przechowywania żywności,
 - obsługa sprzętów i urządzeń gospodarstwa domowego,
 - d) pracownia komputerowa:
 - nauka podstaw obsługi komputera,
 - korzystanie z gier komputerowych i zabaw edukacyjnych,
- 7) wprowadzano następujące formy zajęć rekreacyjno-kulturalnych:
- a) wyjazdy do kina
 - b) wyjścia do muzeum,
 - c) organizowanie imprez okolicznościowych,
 - d) obchody imienin uczestników zajęć,
 - e) wyjazdy do zaprzyjaźnionych placówek,
- 8) inne formy działalności:
- a) rehabilitacja (wzmacniająca, korygująca, itp.),
 - b) biblioterapia (lektura książek i prasy),
 - c) silwoterapia (obserwacja przyrody, ruch na świeżym powietrzu),
 - d) ludoterapia (gry świetlicowe, zabawy z konkursami),
 - e) ergoterapia (uprawa i pielęgnacja działki).

**10. Prowadzenie placówki opiekuńczo-specjalistycznej: ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA
(art. 176 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)**

- 1) Świetlica Socjoterapeutyczna w Kościanie jest placówką opiekuńczo-specjalistyczną wsparcia dziennego,
- 2) Świetlica jest komórką organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, funkcjonującą w ramach Działu Aktywności Lokalnej, która :
 - dysponuje 50 miejscami,
 - przyjmuje dzieci i młodzież bez skierowania,
 - prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży bezpłatnie,
 - finansowana jest w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) w okresie sprawozdawczym Świetlica świadczyła specjalistyczną pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz z zaburzeniami zachowań, a w szczególności:

- prowadziła działalność opiekuńczo-wychowawczą i terapeutyczną,
- łagodziła niedostatki wychowawcze i eliminowała zaburzenia zachowań,
- poprawiała społeczne funkcjonowanie dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologiami, w szczególności problemem alkoholowym,
- zapobiegała zachowaniom nieakceptowanym społecznie i szkodliwym dla zdrowia (w szczególności uzależnieniom i przemocy) oraz promowała zdrowy styl życia u dzieci i młodzieży,
- zaspokajała potrzeby emocjonalne (akceptacja, zainteresowanie, bezpieczeństwo, zaufanie),
- rozwijała zdolności i zainteresowania wychowanków.

Głównym celem zajęć prowadzonych w Świetlicy była nauka nawiązywania i podtrzymywania więzi z rówieśnikami, osadzenie w normach i zasadach, rozwijanie umiejętności współpracy i negocjacji, budowanie poczucia własnej wartości, trenowanie umiejętności podejmowania decyzji oraz radzenia sobie z trudnościami, wyrabianie poprawnych nawyków higienicznych, odkrywanie potencjalnych zdolności. W 2015 r. podopieczni Świetlicy Socjoterapeutycznej uczestniczyli w licznych wyjazdach edukacyjno-poznawczych oraz inicjatywach kulturalnych i sportowych. Były to między innymi: wyjazd do Cinema City w Poznaniu, zajęcia sportowo-rekreacyjne na lodowisku, basenie i ścianie wspinaczkowej w Kościanie, rajdy piesze i rowerowe, rozgrywki tenisowe itp.,

4) w 2015 r. zorganizowano konkursy, w tym:

- plastyczny; „Magiczne drzewo”, najciekawszy plakat,
- sportowy; pn. „Ćwicz umysł i ciało” itp.,
- „Zdrowie, czystość i higiena” itp.,

5) w 2015 r. w zajęciach terapeutycznych uczestniczyło 60 dzieci, podzielonych na grupy wiekowe od 6 do 16 lat. Terapię indywidualną objęto 15 dzieci,

6) grupy realizowały wspólny i indywidualny program, w ramach którego prowadzono: zajęcia teatralne, plastyczne, sportowe, psychoedukacyjne, kulinarne, audiowizualne, bajkoterapię, gry i zabawy integracyjne, „Klub Rowerowicza”.

Zajęcia prowadzone były przez wychowawców, legitymujących się przygotowaniem pedagogicznym i psychologa-terapeutę w porozumieniu z wychowawcami i pedagogami wszystkich szkół, pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej, kuratorami sądowymi, policją itp.

7) świetlica organizowała zajęcia także w okresie przerw wakacyjnych i tak:

- w okresie ferii zimowych z oferty skorzystało 41 dzieci,
- w okresie wakacji letnich z zajęć skorzystało 41 dzieci,

8) koszt realizacji zadań Świetlicy w 2015 r. wyniósł **214.352,20 zł** i był wyższy od kosztów poniesionych w roku 2014 o 1.038,41 zł. Struktura wydatków przedstawia się następująco:

- koszty umów-zleceń (wychowawca-terapeuta, 3 osoby) 87.027,00 zł,
- koszty ubezpieczeń społecznych i Funduszu Pracy 12.608,90 zł,
- pozostałe koszty rzeczowe 114.716,30 zł.

V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W 2015 R. NA PODSTAWIE USTAW SZCZEGÓLNYCH.

1. Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego.

1) zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 693 ze zmianami) oraz na podstawie uchwały Nr XX/198/04 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie obniżenia wskaźników wpływających na wysokość dodatku mieszkaniowego i uchwały Nr VI/46/07 Rady Miejskiej Kościana z dnia 8 marca 2007 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie w Ośrodku prowadzono obsługę klientów w zakresie przyjmowania wniosków, przyznawania prawa do dodatku mieszkaniowego oraz wypłaty świadczeń.

2) dodatek mieszkaniowy przysługuje po spełnieniu łącznie:

- kryterium „metrażowego” tj. gdy powierzchnia mieszkaniowa nie przekracza w przypadku:

Lp.	Ilość osób	Powierzchnia
1.	Gospodarstwa 1- osobowego	45,5 m ²
2.	Gospodarstwa 2 - osobowego	52,0 m ²
3.	Gospodarstwa 3 - osobowego	58,5 m ²
4.	Gospodarstwa 4 - osobowego	71,5 m ²
5.	Gospodarstwa 5 - osobowego	84,5 m ²
6.	Gospodarstwa 6 - osobowego	91,0 m ²
7.	Gospodarstwa 7 - osobowego	97,5 m ²
8.	Gospodarstwa 8 - osobowego	104,0 m ²
9.	Gospodarstwa 9 - osobowego	110,5 m ²
10.	Gospodarstwa 10 - osobowego i więcej	117,0 m ²

po zastosowaniu 30 % zwiększenia, przewidzianego ustawą,

- kryterium dochodowego:

- dochód uprawniający do uzyskania dodatku w przypadku osoby w rodzinie nie może przekroczyć 125 % najniższej emerytury, czyli 1.100,56 zł,
- dochód uprawniający do uzyskania dodatku w przypadku osoby samotnej nie może przekroczyć 175 % najniższej emerytury, czyli kwoty 1.540,79 zł.

Najniższa emerytura w 2015 r. wynosiła 880,45 zł.

3) przy ustalaniu prawa do dodatku mieszkaniowego obowiązywały z mocy ustawy dodatkowo zasady iż:

- nie przyznaje się dodatku, jeśli jego wysokość miałaby być niższa niż 2% najniższej emerytury w dniu wydania decyzji, tj. poniżej 17,61 zł,
- wysokość dodatku mieszkaniowego łącznie z ryczałtem nie może przekroczyć 70 % wydatków (zgodnie z ustawą). W Gminie Miejskiej Kościan - 65% wydatków (zgodnie z uchwałą),

4) w roku 2015 maksymalna kwota dodatku mieszkaniowego wynosiła **707,42 zł**, a minimalna kwota dodatku wyniosła **18,57 zł**,

5) sytuacja w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych kształtowała się w 2015 r. następująco:

- a) pomocą objęto 868 gospodarstw domowych, których struktura przedstawia się następująco:

L.p.	Liczba osób w gospodarstwie	Ilość przyznanych dodatków mieszkaniowych		
		Rok 2014	Rok 2015	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	1	205	205	100,0
2.	2	178	151	84,8
3.	3	176	184	104,6
4.	4	231	200	86,6
5.	5	111	82	73,9
6.	6 i więcej	40	46	115,0
	X	941	868	92,2

- b) ilość przyznanych dodatków, kształtowała się następująco:

Lp.	Wysokość dodatku	Ilość przyznanych dodatków		
		Rok 2014	Rok 2015	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	do 50,00 zł	34	44	129,4
2.	od 50,00 zł do 150,00 zł	265	239	90,2
3.	od 150,00 zł do 200,00 zł	173	125	72,3
4.	od 200,00 zł do 250,00 zł	150	120	80,0
5.	powyżej 250 zł	319	340	106,6
	X	941	868	92,2

- c) inne wielkości, charakteryzujące realizację zadań w zakresie obsługi dodatków mieszkaniowych:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015	Dynamika w %
1	2	3	4	5
1.	Ilość przyjętych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego.	988	964	97,6
2.	Ilość wydanych decyzji w tym:	988	964	97,6
	- przyznające dodatek,	941	868	92,2
	- odmowne	47	46	97,9
	- inne	-	50	-
3.	Ilość wypłaconych świadczeń ogółem w tym:	5794	5363	92,6
	- w mieszkaniowym zasobie gminnym,	1367	1208	88,4

	- w mieszkaniowym zasobie spółdzielczym,	1402	1248	89,0
	- w pozostałym	3025	2907	96,1
4.	Kwota dodatku:			
	- minimalna,	17,66	18,57	105,2
	- maksymalna	755,22	707,42	93,7
5.	Wartość wypłaconych dodatków	1.200.002,65	1.151.455,01	96,0

- 6) w toku prac związanych z realizacją dodatków mieszkaniowych wydano 46 decyzji odmownych z uwagi na:
- brak przesłanek ustawowych (przekroczenie kryterium „dochodowego” lub „metrażowego”),
 - niskie koszty utrzymania mieszkania, przy odpowiednio wysokich dochodach,
 - ustalenie wysokości dodatku mieszkaniowego na poziomie niższym od 2 % najniższej emerytury (w takim przypadku, zgodnie z ustawą dodatek nie przysługuje),
- 7) ponadto wydano 35 decyzji wstrzymujących z uwagi na zmianę lokalu mieszkalnego,
- 8) dodatkowo pięć spraw pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na braki formalne we wnioskach. Umożono postępowanie w dziesięciu przypadkach z powodu wycofania wniosku. Ponadto wydano dwie decyzje zmieniające dodatek mieszkaniowy w związku z przekazaniem ryczałtu wnioskodawcy lub zarządcy,
- 9) w ramach racjonalizacji gospodarowania środkami publicznymi w 2015 r. przeprowadzono 10 wywiadów środowiskowych, w celu uwiarygodnienia danych zawartych we wnioskach,
- 10) zestawienie dodatków mieszkaniowych w 5 ostatnich latach prezentuje tabela.

Lp.	Rok	Instytucja realizująca	Kwota wypłaconych dodatków	Ilość wypłaconych dodatków
1	2	3	4	5
1.	Rok 2011	Ośrodek Pomocy Społecznej	908.622,49	872
2.	Rok 2012	Ośrodek Pomocy Społecznej	1.024.264,67	938
3.	Rok 2013	Ośrodek Pomocy Społecznej	1.165.801,29	973
4.	Rok 2014	Ośrodek Pomocy Społecznej	1.200.002,65	941
5.	Rok 2015	Ośrodek Pomocy Społecznej	1.151.455,01	868

- 11) w oparciu o przedstawione dane należy stwierdzić, iż w latach 2011-2014 systematycznie rosła liczba i wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych, natomiast w 2015 r. zauważono niewielki spadek ilości złożonych wniosków oraz kwoty wypłaconych dodatków.

Sytuacja taka podyktowana była m. innymi:

- wzrostem wysokości czynszów w zasobach mieszkaniowych Kościańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej i we wspólnotach mieszkaniowych,
- wzrostem ryczałtu za wodę i ogrzewanie,
- wzrostem cen energii elektrycznej,
- podniesieniem kryterium dochodowego, uprawniającego do uzyskania prawa do dodatku mieszkaniowego,

12) na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. o prawie energetycznym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 ze zmianami). **Ośrodek prowadzi obsługę dodatku energetycznego**, który przysługuje „odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej”, tzn. osobie:

- będącej stroną umowy sprzedaży energii elektrycznej,
- zamieszkującej w miejscu dostarczania energii,
- otrzymującej dodatek mieszkaniowy,

13) wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, realizowanym przez Gminę ze środków budżetu państwa,

14) w roku 2015 dodatek energetyczny wypłacono 100 osobom.

Sytuację w tym zakresie ilustruje tabela.

Lp.	Ilość osób w rodzinie	Kwota dodatku w zł	Liczba rodzin korzystających	Liczba wydanych decyzji	Wartość wypłaconych dodatków energetycznych
1	2	3	4	5	6
1.	Gospodarstwo jednoosobowe.	do 30.04. 11,36 od 1.05. 11,09	10 20	10 20	633,62 1.120,09
2.	Gospodarstwo 2-4 osobowe.	do 30.04 15,77 od 1.05. 15,40	13 32	13 32	1.387,76 2.541,00
3.	Gospodarstwo co najmniej 5-osobowe.	do 30.04 18,93 od 1.05 18,48	7 18	7 18	984,36 1.977,36
	Razem	x	100	100	8.644,19

2. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.

- 1) zadania związane z przyznawaniem i wypłatą świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie zgodnie z:
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114 ze zmianami),
 - ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r., poz. 169 ze zmianami) jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane z budżetu państwa,

- 2) w ramach realizacji powyższych zadań Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego podejmowała następujące działania:
- przyjmowano wnioski, ustalano prawo do świadczeń, przygotowywano decyzje administracyjne i wypłacano należne świadczenia,
 - wdrażano postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych,
- 3) ustawa o świadczeniach rodzinnych ustala prawo do:
- zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego jeżeli:
 - dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał:
 - ✓ do 31 października 2015 r. 574,00 zł,
 - ✓ od 1 listopada 2015 r. 674,00 zł,
 - dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał:
 - ✓ do 31 października 2015 r. 664,00 zł,
 - ✓ od 1 listopada 2015 r. 764,00 zł,
 - gdy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności,
 - zasiłku pielęgnacyjnego, przyznawanego niezależnie od uzyskiwanych dochodów i wypłacanego dzieciom niepełnosprawnym i osobom legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
 - świadczenia pielęgnacyjnego, przyznawanego niezależnie od uzyskiwanych dochodów i wypłacanego osobom rezygnującym z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną,
 - jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
 - specjalnego zasiłku opiekuńczego,
 - zasiłku dla opiekuna,
- 4) wartość wypłaconych w 2015 r. świadczeń rodzinnych wyniosła **5.578.591,00 zł**.
Strukturę świadczeń ilustruje tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015	Dynamika w%
1	2	4	5	6 (5:4)
1.	Ilość wypłaconych świadczeń rodzinnych ogółem, w tym:	33.221	31.614	95,2
	1) zasiłki rodzinne,	13.680	12.862	94,0
	2) dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu: urodzenia dziecka, nad dzieckiem w urlopie wychow., samotnego wychowywania dziecka, utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, nauki poza miejscem zamieszkania, wychowywania trzeciego i więcej dzieci,	5.526	5.186	93,9
	3) zasiłki pielęgnacyjne,			
	4) świadczenia pielęgnacyjne,	12.015	11.745	97,8
	5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,	1.076	1.158	107,6
	6) dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego,	194	209	107,7
	7) specjalny zasiłek opiekuńczy,	0	0	-
	8) zasiłek dla opiekuna,	61	120	196,7
		669	334	49,9

2.	Wartość wypłaconych świadczeń rodzinnych ogółem, w tym:	5.229.494	5.578.591	106,7
	1) zasiłki rodzinne,	1.347.695	1.296.061	96,2
	2) dodatki do zasiłków rodzinnych,	676.827	664.152	98,1
	3) zasiłki pielęgnacyjne,	1.838.295	1.796.985	97,8
	4) świadczenia pielęgnacyjne,	791.322	1.379.000	174,3
	5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,	194.000	209.000	107,7
	6) dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego,	0	0	-
	7) specjalny zasiłek opiekuńczy,	30.940	60.736	196,3
	8) zasiłek dla opiekuna.	350.415	172.657	49,3

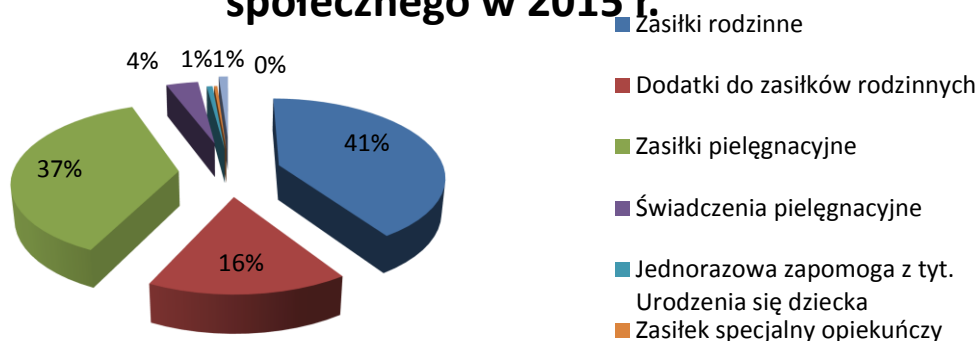
5) wskaźniki dotyczące wypłaty świadczeń osobom uprawnionym do alimentów ilustruje tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015	Dynamika w %
1	2	4	5	6 (5 : 4)
1.	Ilość rodzin uprawnionych do wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	151	148	98,0
2.	Ilość wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	2.786	2.734	98,1
3.	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	1.075.530	1.079.339	100,4
4.	Kwota zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyegzekwowana od dłużników alimentacyjnych.	167.636,32	209.204,80	124,8
5.	Kwota zaliczek wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych.	5.229,61	17.006,40	325,2

6) system zabezpieczenia społecznego rodzin, realizowany w formie zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego objął w 2015 r. 1542 rodzin,

7) realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do pomocy z funduszu alimentacyjnego , w 2015 r. podejmowano działania zmierzające do aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych, poprzez współpracę z Komornikiem Sądu Rejonowego, Powiatowym Urzędem Pracy oraz windykacji wypłaconych świadczeń alimentacyjnych. W wyniku tych działań dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu wypłaconych z budżetu państwa należności w kwocie 209.204,80 zł (łącznie z dłużnikami innych gmin). Kwota ta podlegała podziałowi, z czego do budżetu miasta Kościana wpłynęła kwota 66.634,00 zł.

Wykres 2. Struktura wypłat związanych z realizacją świadczeń zabezpieczenia społecznego w 2015 r.

3. Prowadzenie postępowań w sprawach pomocy materialnej dla uczniów - edukacyjna opieka wychowawcza.

1) na podstawie:

- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami),
- uchwały Nr XVII/172/12 Rady Miejskiej Kościan z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie upoważnienia dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie do prowadzenia w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym,

2) zgodnie z „Regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Kościana”, podejmowano następujące działania:

- przyjmowano wnioski o przyznanie stypendium,
- sprawdzano wnioski pod względem poprawności formalnej,
- kwalifikowano uczniów do grup dochodowych,
- rozpatrywano sytuacje materialną uczniów kwalifikowanych do stypendium,
- wydawano decyzje administracyjne przyznające stypendium,
- sporządzano listy wypłat i przekazywano je do szkół dokonujących wypłat,
- wypłacano stypendia uczniom szkół ponadgimnazjalnych,

3) w roku 2015 sytuacja w zakresie wypłaty stypendiów kształtowała się następująco:

- ilość złożonych wniosków ogółem 183,
- minimalna kwota stypendium wynosiła:
 - w okresie od stycznia do czerwca 2015 r. 106,00 zł,
 - w okresie od września do października 2015 r. 106,00 zł,
 - w okresie od listopada do grudnia 2015 r. 118,00 zł,

- maksymalna kwota stypendium wynosiła:
 - w okresie od stycznia do czerwca 2015 r. 212,00 zł,
 - w okresie od września do października 2015 r. 212,00 zł,
 - w okresie od listopada do grudnia 2015 r. 236,00 zł,
- w okresie od stycznia do czerwca 2015 r. stypendia przyznano **145** uczniom na kwotę **81.140,00 zł**,
- w okresie od września do grudnia 2015 r. stypendia przyznano **157** uczniom na kwotę **57.237,00 zł**,

4) wypłatę świadczeń ilustrują tabele:

a) w okresie od stycznia do czerwca 2015 r.

Lp.	Grupa dochodowa	Wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie	Kwota stypendium na miesiąc	Ilość dzieci	Ogólna kwota
1	2	3	4	5	6
1.	I	do 137,00 zł	212,00 zł	4	2.544,00 zł
2.	II	od 137,01 do 283,00 zł	148,00 zł	21	14.800,00 zł
3.	III	od 283,01 zł do 456,00 zł	106,00 zł	102	52.090,00 zł
4.	*			18	11.706,00
5.	Razem			145	81.140,00 zł

*18 dzieci zakwalifikowało się do różnych grup dochodowych ze względu na zmianę sytuacji dochodowej

b) w okresie od września do grudnia 2015 r.

Lp.	Grupa dochodowa	Wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie	Kwota stypendium na miesiąc	Ilość dzieci	Ogólna kwota
1	2	3	4	5	6
1.	I	do 137,00 zł (1.09 – 30.09.2015 r.)	212,00 zł	1	212,00 zł
	I	do 154,00 zł (1.10. – 31.10.2015 r.)	212,00 zł	3	636,00 zł
	I	Do 154,00 zł (1.11. – 31.12.2015 r.)	236,00 zł	2	472,00 zł
2.	II	od 137,01 do 283,00 zł (1.09. – 31.09.2015 r.)	148,00 zł	9	1.332,00 zł
	II	od 154,01 do 319,00 zł (1.10. – 30.10.2015 r.)	148,00 zł	29	4.292,00 zł
	II	od 154,01 do 319,00 zł (1.11. – 31.12.2015 r.)	165,00 zł	33	5.445,00 zł
3.	III	od 283,01 zł do 456,00 zł (1.09. – 30.09.2015 r.)	106,00 zł	99	10.494,00 zł
	III	od 319,01 do 514,00 zł (1.10 – 31.10.2015 r.)	106,00 zł	97	10.282,00 zł
	III	od 319,01 do 514,00 zł (1.11. – 31.12.2015 r.)	118,00 zł	204	24.072,00 zł
4.	Razem			157	57.237,00 zł
5.	*			37	16.081,00 zł

*37 dzieci zakwalifikowało się do różnych grup dochodowych ze względu na zmianę sytuacji dochodowej

- 5) ponadto w roku 2015 przyznano i wypłacono zasiłek szkolny 2 uczniom o wartości ogólnej 1.060,00 zł. Kwota zasiłku wynosiła 530,00 zł na dziecko.

4. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

- 1) na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332) Ośrodek realizował zadania Gminy Miejskiej Kościan, wynikające z cyt., ustawy,
- 2) zadania te dotyczyły m. innymi:
 - wzmocnienia roli i funkcji rodziny,
 - analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
 - pomocy w integracji rodziny,
 - rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
- 3) pracę z rodziną prowadzono w szczególności w formie:
 - konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
 - terapii i mediacji,
 - usług dla rodzin z dziećmi (grupy wsparcia, grupy samopomocowe itp.) prowadzonej przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny i Klub Integracji Społecznej,
- 4) praca z rodzinami wymagającymi szczególnego wsparcia, prowadzona była przez cały rok przez dwóch asystentów rodziny, zatrudnionych w ramach umowy o pracę na czas określony . Pomocą objęto 35 rodzin, w tym 82 dzieci. W przypadku 7 rodzin praca asystenta prowadzona była na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Kościanie,
- 5) wydatki związane ze wsparciem rodziny wyniosły 76.160,69 zł, w tym wynagrodzenie asystentów 54.119,11 zł. Część środków finansowych na ten cel pozyskano w ramach resortowego programu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pn. "Asystent rodziny", ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Kwota otrzymanych dotacji wyniosła 28.875,00 zł. Środki własne 47.285,69 zł,
- 6) w przypadku 5 rodzin praca asystenta rodziny została zakończona z uwagi na osiągnięcie przyjętych celów i poprawę funkcjonowania rodziny. Z pomocy asystenta trwającej ponad rok korzysta 14 rodzin,
- 7) zgodnie z art.191 ust. 8 ww. ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka. W 2015 r. Ośrodek poniósł koszty z tego tytułu w wysokości 66.901,12 zł tj. o 33.819,86 zł więcej, aniżeli w roku 2014 (dynamika 202,2 %). Opłaty wnoszono za pobyt w rodzinie zastępczej 18 dzieci, w tym:
 - 10 % kosztów utrzymania za 4 dzieci,
 - 30 % kosztów utrzymania za 9 dzieci,
 - 50 % kosztów utrzymania za 5 dzieci.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. w rodzinach zastępczych znajdowało się 18 dzieci.

5. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 1) na podstawie art. 9 a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami) Ośrodek prowadził obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu polegała na:
 - przyjmowaniu zawiadomienia o przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie na podstawie dokumentu pn. „Niebieska karta”,
 - organizowaniu pracy Zespołu i Grup Roboczych (zawiadomienia o spotkaniach, przygotowanie zarządzeń o powołaniu Grup Roboczych, zapewnienie warunków lokalowych do spotkań itp.),
 - prowadzeniu dokumentacji Zespołu i Grup Roboczych (listy obecności, protokoły spotkań oraz pozostała dokumentacja),
- 3) wydatki powstałe w związku z pracami Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych pokrywane są z budżetu Gminy Miejskiej Kościan w części pozostającej w dyspozycji dyrektora Ośrodka. W 2015 r. koszt obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego wyniósł 36.026,82 zł,
- 4) szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w 2015 r. obsługiwanych przez Ośrodek zawarte zostały w „Sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Kościanie oraz Grup Roboczych za rok 2015”.

VI. REALIZACJA PROGRAMÓW I ZADAŃ SPECJALNYCH.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie podejmował w 2015 r. szereg inicjatyw, zmierzających do ograniczania negatywnych skutków zjawisk gospodarczo-społecznych i wspierających środowiska w trudnej sytuacji życiowej - zagrożone wykluczeniem społecznym. W tym zakresie realizowano następujące programy i zadania specjalne:

1. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

- 1) program realizowany przy wsparciu rządowym, zakładał objęcie pomocą osób, które z uwagi na trudną sytuację życiową i materialną narażone są na doświadczanie zjawiska głodu. Szczególną uwagę objęto dzieci, osoby samotne, chore i niepełnosprawne,
- 2) celem programu jest:
 - wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym,
 - długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia,

- upowszechnienie zdrowego stylu żywienia,
 - poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
 - rozwój w gminach bazy żywieniowej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży,
- 3) pomoc w zakresie dożywiania przyznawano nieodpłatnie osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych warunkach, jeżeli dochód na osobę nie przekraczał 150 % kryterium dochodowego wg art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. odpowiednio:
- w okresie od 1 stycznia do 30 września 2015 r.
 - dla osoby samotnie gospodarującej 813,00 zł,
 - dla osoby w rodzinie 684,00 zł,
 - w okresie od 1 października do 31 grudnia 2015 r.
 - dla osoby samotnie gospodarującej 951,00 zł,
 - dla osoby w rodzinie 771,00 zł.
- 4) realizując powyższy Program udzielono pomocy 1256 osobom. Sytuację w tym zakresie ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Osoby objęte programem					
		Dzieci do 7 lat		Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej		Pozostałe osoby otrzymujące pomoc	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015
1	2	3	4	5	6	7	8
	Liczba osób objętych programem,	262	230	341	309	966	740
	w tym:						
	- liczba osób korzystających z posiłku,	124	142	287	272	87	68
	- liczba osób korzystających z zasiłku celowego (pomoc pieniężna)	11	0	23	0	64	0
	- liczba osób korzystających z świadczeń rzeczowych (bony)	259	185	332	261	898	687

5) koszty realizacji programu przedstawiają się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015	Dynamika w %
1	2	4	5	6 (5:4)
1.	Koszt programu ogółem w zł w tym: - środki własne,	638.348,16	700.134,72	109,68
	- środki z budżetu państwa.	319.048,16	363.434,72	113,91
2.	Udział budżetu Miasta Kościana w finansowaniu programu.	319.300,00	336.700,00	105,45
		45,0 %	51,91 %	115,36

Program realizowano na podstawie umowy zawartej pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Burmistrzem Miasta Kościana. Posiłki dla potrzebujących wydawano w przedszkolach, szkołach, w Domu Dziennego Pobytu oraz dostarczano osobom starszym, chorym do miejsca zamieszkania w ramach usług opiekuńczych. W 2015 r. wydano 59.264 posiłków. Średni koszt jednego posiłku wynosił 4,14 zł (rok 2014 – 4,08 zł). Z jednego gorącego posiłku skorzystało:

- w przedszkolach dzieci 142,
- w szkołach dzieci i młodzieży 272,
- w Domu Dziennego Pobytu osób 68

Ponadto udzielono pomocy rzeczowej (bony towarowe) 1133 osobom.

2. Program „Akcja Zima”.

- 1) w miesiącu listopadzie i grudniu 2015 r. pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie przeprowadzili monitoring w rejonach objętych pracą socjalną ustalając:
 - ilość osób bezdomnych w mieście Kościanie, w tym osoby, dla których należało przygotować w sezonie zimowym miejsca noclegowe. Stwierdzono, że na terenie miasta przebywało ok. 31 osób bezdomnych (nie posiadających stałego zameldowania), w tym przynajmniej 7 z nich wymagało schronienia w okresie zimowym (przygotowanie miejsc noclegowych lub skierowanie do noclegowni),
 - ilość bezdomnych, którzy sami zapewniają sobie noclegi, jednakże wymagają wsparcia instytucjonalnego (zakup opału, wyposażenie w ciepłą odzież, posiłki itp.). W tej grupie znalazło się 19 osób,
 - środowiska, które z uwagi na trudne warunki materialne oraz dysfunkcyjność (długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie itp.) wymagają szczególnej uwagi i pomocy w trudnych warunkach w okresie zimowym. Rozpoznano 36 takich środowisk,
- 2) w miesiącu listopadzie 2015 r. zorganizowano spotkanie służb działających na terenie miasta, tj. Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, Straży Ochrony Kolei i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w celu skoordynowania działań w okresie zimowym i opracowania planu pomocy osobom bezdomnym,

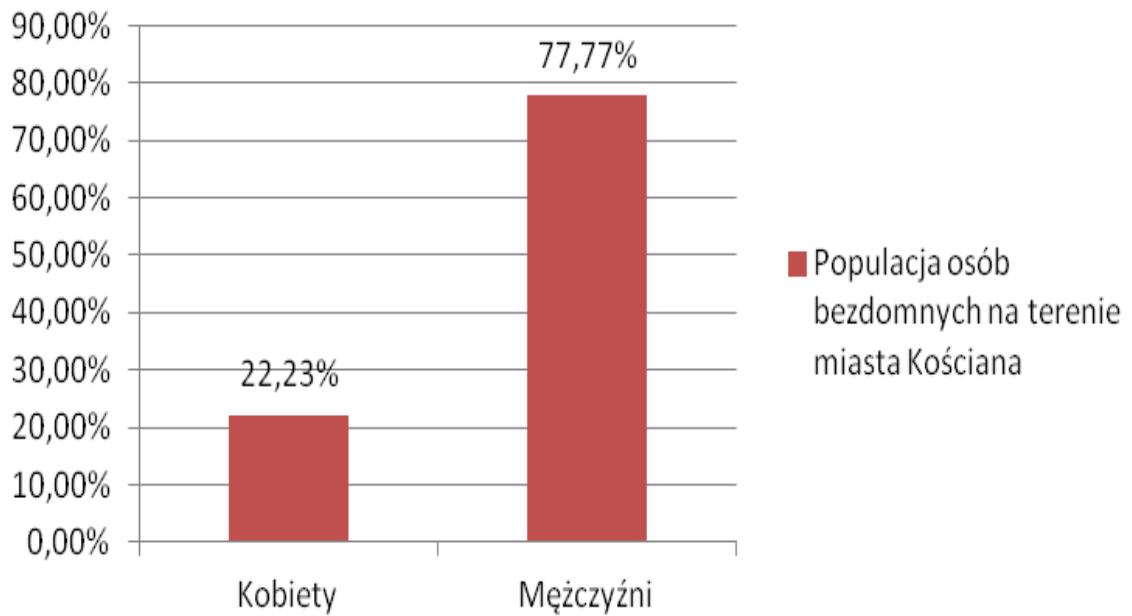
- 3) Ośrodek podpisał umowę z właścicielem domu jednorodzinnego w Kościanie o świadczenie usług noclegowych dla 3 osób bezdomnych. Miejsca te wykorzystywano rotacyjnie,
- 4) ściśle współpracowano ze Strażą Miejską w Kościanie w zakresie:
 - monitorowania miejsc ewentualnego przebywania osób bezdomnych i zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia, wynikającego z niskich temperatur,
 - wymiany informacji na temat środowisk znajdujących się w trudnej sytuacji i szybkiego reagowania na potrzeby mieszkańców, związane z niskimi temperaturami,
 - od miesiąca października 2015 r. rozpatrywano wnioski mieszkańców o pomoc materialną, związaną z trudnymi warunkami zimowymi. W tym okresie udzielono mieszkańcom następującej pomocy:
 - przyznano i wypłacono zasiłki celowe na zakup opału. Wypłacono świadczenia 204 osobom na kwotę 117.650,00 zł (średnio po 580,00 zł),
 - wydano ciepłą odzież i obuwie 155 rodzinom,
 - średnio 41 osób korzystało przynajmniej z jednego gorącego posiłku.

3. „Program wychodzenia z bezdomności”.

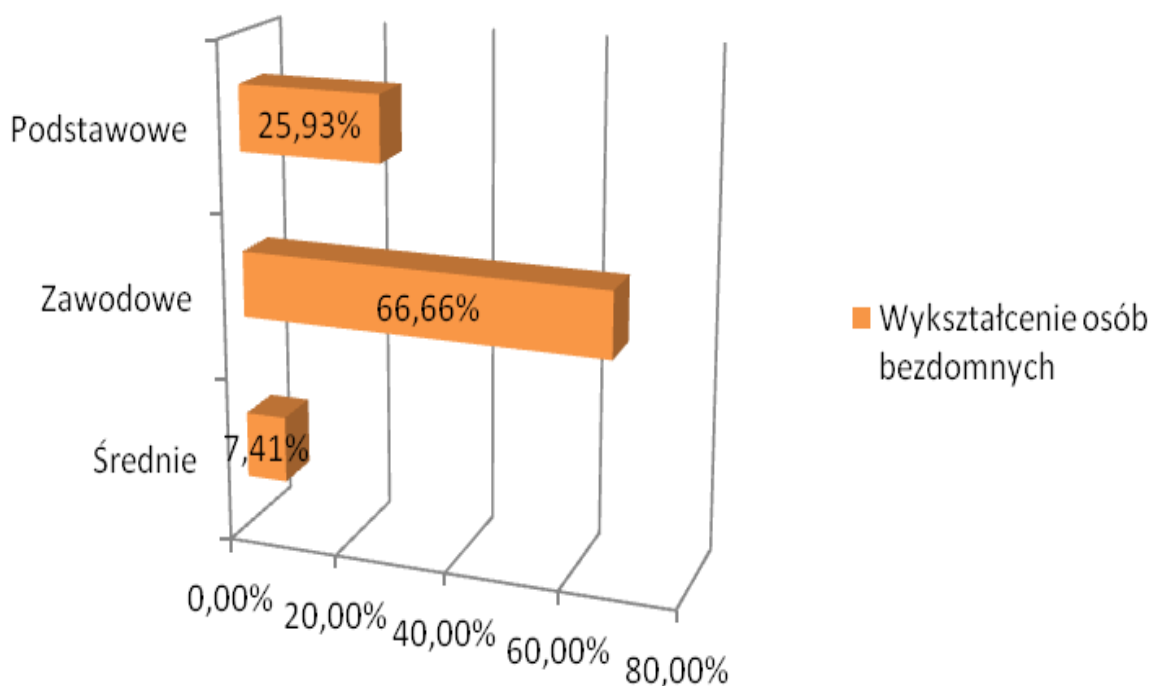
W 2015 r. podjęto próbę zdiagnozowania zjawiska bezdomności na terenie miasta Kościana oraz zastosowania środków, ograniczających negatywne skutki wykluczenia społecznego, związanego z bezdomnością.

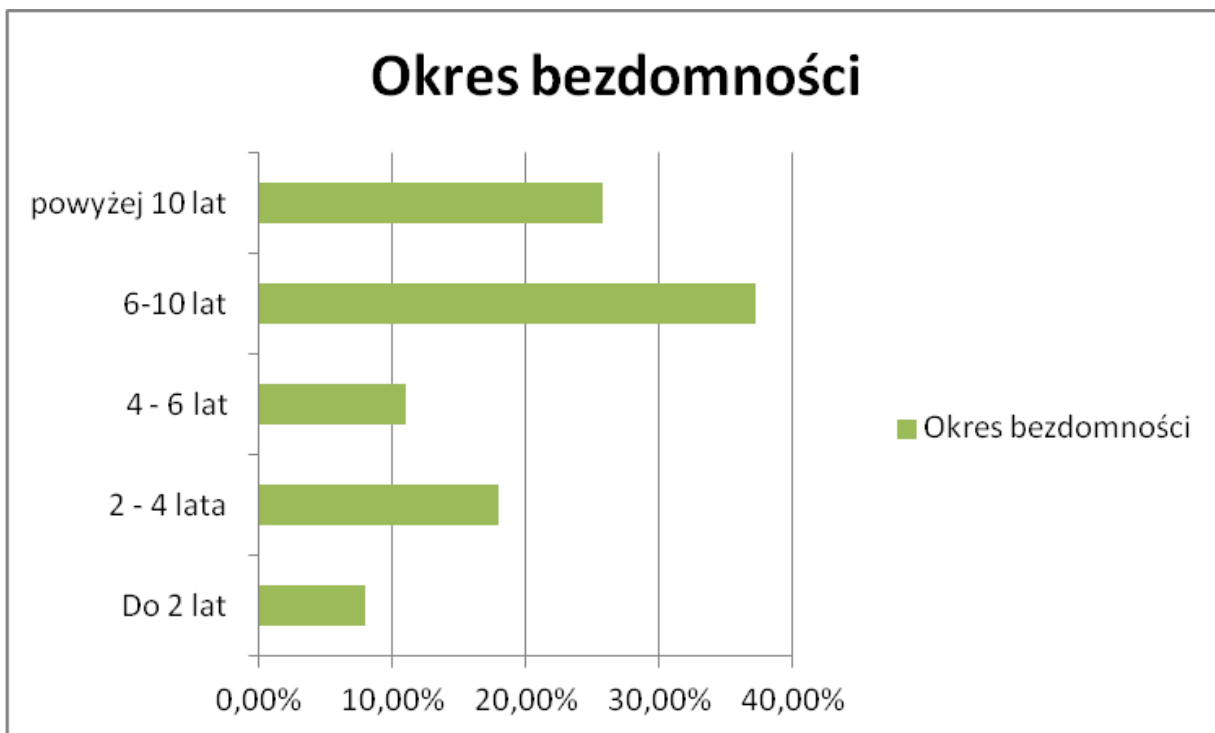
- 1) w wyniku przeprowadzonych badań ustalono najczęstsze przyczyny bezdomności, którymi są:
 - brak własnych dochodów (bezrobocie),
 - rozpad rodziny (zerwanie więzi formalnych, psychologicznych i społecznych),
 - eksmisje,
 - choroby psychiczne i niepełnosprawność fizyczna,
 - uzależnienia,
 - opuszczenie zakładu karnego,
 - przemoc w rodzinie,
- 2) przeprowadzone badania pozwoliły na scharakteryzowanie profilu osoby bezdomnej, najczęściej spotykanej w mieście Kościanie. Jest to mężczyzna w wieku od 50 do 60 lat, posiadający wykształcenie zawodowe, który pozostaje bezdomnym w okresie od 6-10 lat. Sytuacje w tym zakresie ilustrują poniższe wykresy.

Populacja osób bezdomnych na terenie miasta Kościana

Wykształcenie osób bezdomnych

3) Celem opracowanego Programu jest:

- a) zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością oraz bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego oraz warunków do pełnienia właściwych, adekwatnych do ich możliwości i potrzeb, społecznie użytecznych ról i funkcji społeczno-zawodowych,
 - b) wspieranie i promocja modelowych rozwiązań w zakresie radzenia sobie z problemem marginalizacji i wykluczenia społecznego,
 - c) współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami zainteresowanymi zapobieganiu degradacji biologicznej i społecznej mieszkańców,
 - d) aktywizacja środowisk i osób zmarginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym do podejmowania użytecznych ról i funkcji społeczno-zawodowych,
 - e) wspieranie inicjatyw mających na celu powstanie i rozwój infrastruktury edukacyjnej dla osób i grup zmarginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 4) w ramach zintegrowanego systemu usług socjalnych, świadczonych przez Ośrodek na rzecz osób bezdomnych, w roku 2015 udzielno następujących form pomocy:

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób
1	2	3
1.	Udzielenie i zapewnianie schronienia, odzieży, posiłku.	21
2.	Pomoc psychologiczno-terapeutyczną.	9
3.	Pomoc w leczeniu uzależnień.	3
4.	Pomoc prawną.	1
5.	Wspieranie różnych form zatrudnienia w tym socjalnego, prac społecznie użytecznych.	7
6.	Aktywizacja na rynku pracy.	4
7.	Udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzin, odbudowywanie więzi rodzinnych, powrót do rodziny.	3
8.	Działania informacyjne – polegające na wydawaniu informatorów, w których zawarte są wszelkie dane o możliwości uzyskania pomocy, jej rodzaju oraz adresach.	11
9.	Pomoc w wyrabianiu lub odtwarzaniu dokumentów osobistych.	1
10.	Pomoc finansowa.	8

4. Program aktywizacji społecznej i zawodowej.

W ramach aktywizacji społecznej i zawodowej klientów Ośrodka, podejmowano następujące działania:

- 1) prowadzono **Zespół Doradztwa Rodzinnego**, w którym podczas 50 dyżurów udzielono 468 porad. Dyżury pełniono w każdy czwartek w godz. od 15.00 – 19.00 w budynku Ośrodka. Porad udzielali: prawnik, psycholog, pedagog, specjalista pracy socjalnej, psychoterapeuta uzależnień, specjalista ds. przemocy i mediacji w rodzinie. Celem Zespołu było specjalistyczne wspomaganie osób i rodzin znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i wskazywanie możliwości rozwiązywania sytuacji kryzysowych, a w szczególności:
 - wspieranie osób dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - diagnoza sytuacji konfliktowych i pomoc w wyborze sposobu ich rozwiązania,
 - wskazanie możliwości korzystania ze swoich uprawnień w zakresie pomocy instytucjonalnej.

W ramach realizowanych zadań w Zespole w szczególności udzielano porad i konsultacji w zakresie:

- prawa rodzinnego i opiekuńczego,
- prawa karnego i cywilnego,
- zatrudnienia i bezrobocia,
- zabezpieczenia społecznego,
- ochrony praw lokatorów itp.

oraz świadczone pomoc psychologiczną i psychoterapeutyczną w rozwiązywaniu problemów życiowych.

Strukturę porad udzielanych przez poszczególnych specjalistów ilustruje tabela.

Lp.	Specjalista	Ilość dyżurów	Ilość porad, skierowań
1.	Prawnik	39	352
2.	Pedagog społeczny	15	12
3.	Psycholog	17	17
4.	Specjalista ds. przemocy i mediacji w rodzinie	17	6
5.	Psychoterapeuta ds. uzależnień	43	13
6.	Specjalista Pracy Socjalnej	27	47
7.	Specjalista Pracy Socjalnej	23	21
	Ogółem	50	468

Koszt realizacji zadania w 2015 r. wyniósł **37.496,89 zł.**

- 2) organizowano prace społecznie użyteczne dla osób długotrwale bezrobotnych bez prawa do zasiłku. Zorganizowano pracę dla 17 osób. Praca polegała na doręczaniu korespondencji Ośrodka na terenie miasta Kościana. Bezrobotny otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 8,10 zł za godzinę. Prace organizowano w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym, finansującym 60 % kosztów realizacji zadania. Wartość prac finansowanych przez gminę wyniosła **5.598,72 zł.**

5. Pozyskiwanie i dystrybucja darów.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie prowadzono wielokierunkowe działania, zmierzające do pozyskiwania odzieży, artykułów pierwszej potrzeby oraz innych środków niezbędnych do życia klientom Ośrodka. W ramach tych działań współpracowano z zakładami, stowarzyszeniami, osobami fizycznymi. W efekcie, podopieczni znajdujący się w szczególnie trudnych warunkach materialnych i życiowych otrzymywali pomoc rzeczową, która łagodziła skutki trudnych warunków mieszkaniowych i ubóstwa. Przyjęto odzież, bieliznę, obuwie, meble, artykuły gospodarstwa domowego, środki higieniczne, sprzęt dla osób niepełnosprawnych itp. W 2015 r. z pomocy rzeczowej, organizowanej z pozyskiwanych darów skorzystało 155 rodzin, liczących 317 osób. Pomocy w tej formie udzielano 304 razy.

Ponadto klienci Ośrodka korzystali z bezpłatnych usług krawieckich, świadczonych w ramach dostosowywania darów (odzieżowych) do indywidualnych potrzeb. Usługi krawieckie wykonano na rzecz 54 osób.

VII. FORMY AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ.

W 2015 r. rozwijano i wzbogacano te formy pomocy, które wprowadzono w Ośrodku w latach poprzednich. Ich celem było stworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla

osób z grup szczególnego ryzyka, czyli zagrożonych wykluczeniem społecznym
Idea działań było zachęcanie klientów do aktywności zawodowej i społecznej oraz wspieranie ich w wysiłkach, zmierzających do samodzielnego zaspokajania niezbędnych potrzeb.

1. Klub Integracji Społecznej.

- 1) celem Klubu jest udzielanie wsparcia osobom w trudnej sytuacji życiowej; odbudowywanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej,
- 2) działania Klubu nakierowane zostały na:
 - reintegrację zawodową (motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych),
 - kształtowanie poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości poprzez regularny udział w zajęciach Klubu,
 - podnoszenie wiedzy, umiejętności w zakresie radzenia sobie z codziennymi problemami poprzez zajęcia warsztatowe, samokształcenie, grupy samopomocowe,
 - nabywanie nowych umiejętności,
 - przygotowanie do powrotu na rynek pracy poprzez warsztaty z zakresu aktywnego poruszania się na rynku pracy,
- 3) w okresie sprawozdawczym cele Klubu realizowano w formie działań edukacyjno-aktywizujących, poradnictwa i samokształcenia.

Szczegółowe informacje, dotyczące działań podejmowanych w Klubie Integracji Społecznej w 2015 r. ilustruje tabela.

L.p.	GRUPA DZIAŁAŃ	RODZAJ DZIAŁAŃ	ILOŚĆ GODZ./OSÓB
1	Edukacja społeczno-zawodowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywizacja zawodowa: przekazywanie ofert pracy, pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, umożliwienie skorzystania z Internetu. Zorganizowanie spotkań rekrutacyjnych z pracodawcami dla 233 osób. 2. Organizacja prac społecznie – użytecznych (dostarczanie korespondencji tut. OPS na terenie miasta Kościana). 3. Organizacja prac społecznie-użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (dostarczanie korespondencji tut. OPS na terenie miasta Kościana, prace społ.-użyteczne na rzecz MZGMiD). 4. Projekt „Zainwestuj w siebie” - zajęcia integracyjne i warsztatowe dla gimnazjalistów kościańskich szkół nakierowane na rozwijanie aktywności obywatelskiej i poznanie zagadnień z zakresu ekonomii społecznej (spółdzielnie socjalne) oraz zapoznanie ze specyfiką Działu Aktywności Lokalnej. 	<p>207 osób</p> <p>10 osób</p> <p>10 osób</p> <p>18h/17 osób</p>
2	Organizowanie społeczności lokalnej Model OSŁ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca z mieszkańcami budynków socjalnych umiejscowionymi przy ul. Gostyńskiej: <ul style="list-style-type: none"> • spotkania obywatelskie z mieszkańcami – praca na podstawie przygotowanej mapy zasobów i potrzeb, • współorganizowanie festynów w ramach kampanii społecznej pt. „Żyj zdrowo i aktywnie” 2. Spotkania organizacyjne. 3. Festyn 28.08.2015r. - integracja sąsiedzka oraz wzięcie odpowiedzialności za miejsce zamieszkania i aktywne spędzanie 	8 spotkań

		<p>czasu wolnego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Praca w partnerstwie na rzecz wspierania aktywności i kształtowania prawidłowych postaw mieszkańców budynków socjalnych. W partnerstwie pracują przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji, przewodniczący Rady Osiedla Wesołe Miasteczko, Miejskiego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Dróg oraz mieszkańców. Spotkania partnerskie miały charakter grup roboczych. 5. Rozwijanie umiejętności zawodowych. 6. Zorganizowanie prac porządkowych przez mieszkańców na terenie placu zabaw i posadzenie nowych sadzonek kwiatów. 7. Włączanie mieszkańców ul. Gostyńskiej w działania Rady Osiedla „Wesołe Miasteczko”. 8. Zorganizowanie wyjazdu integracyjnego na „Pieczoną pyrę” (03.10.2015r.). 9. Zakup choinki, posadzenie i udekorowanie drzewka przez mieszkańców, wizyta Św. Mikołaja (listopad – grudzień 2015). 	
3.	Grupy wsparcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Akademia Świadomego Rodzica” – zajęcia edukacyjno-terapeutyczne prowadzone przez specjalistów: psychologa, pedagoga, terapeutę uzależnień, prawnika, pracowników DAL oraz spotkania integracyjne (wyjazd do Gospodarstwa Agroturystycznego w Kluczewie i spotkanie gwiazdkowe w Nenufar Club). 2. „Dziarskie Babki” – zajęcia dla seniorów mające na celu wsparcie i wypełnienie poczucia izolacji, wykluczenia społecznego i rozwój zainteresowań osób starszych. 3. „Mamy siebie” – zajęcia terapeutyczno-edukacyjne i integracyjne (wyjazdy) dla dzieci wraz z opiekunami. 	<p>17 spotkań + 2 wyjazdy (19 uczestników + rodziny) - integracja</p> <p>18 osób</p> <p>42 spotkania/ 44 osoby</p>
4.	Poradnictwo	<ol style="list-style-type: none"> 1. Porady pracownika socjalnego KIS, udzielone w zależności od zgłaszanej potrzeby, dotyczyły m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomocy w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, ✓ udzielania informacji osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, ✓ porad z zakresu obsługi komputera, ✓ porad w zakresie sprawowania władzy rodzicielskiej, ✓ porad w zakresie sporządzania pism urzędowych, ✓ pomocy w przesyłaniu dokumentów aplikacyjnych online, ✓ pomoc w szukaniu instytucji pomagających narkomanom. 	<p>20 osób/ 28 razy</p>
5	Samokształcenie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia komputerowe dla seniorów(1 raz w tyg./1h dla każdej grupy) podczas których osoby starsze oswajały się z komputerem, opanowywały umiejętność jego obsługi. Celem tej formy wsparcia jest nabywanie i ćwiczenie nowych umiejętności, przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych z dostępu do nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych oraz rozwijanie kontaktów międzyludzkich. 2. Indywidualne korzystanie z minipracowni komputerowej. 	<p>27 osób/ 9 grup</p> <p>2 osoby/ 6 razy</p>
6.	Skorzystanie z sali KIS przez organizacje pozarządowe / współpraca	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacje pozarządowe miały możliwość nieodpłatnego skorzystania z sali KIS dla realizacji celów statutowych. Sala została udostępniona: Stowarzyszeniu Osób Niepełnosprawnych „Razem Łatwiej”, Grupie Inicjatywnej Spółdzielni Socjalnych, Centrum PISOP, Fundacja Aktywizacja (program PAI). 	<p>22 razy/ 4 organizacje</p>

2. Centrum Wolontariatu.

- 1) celem Centrum Wolontariatu jest pobudzanie aktywności lokalnej i angażowanie społeczności miasta Kościana do współuczestniczenia w rozwiązywaniu niektórych problemów społecznych, a przede wszystkim wspieranie osób, które z różnych przyczyn nie radzą sobie z pokonywaniem problemów życiowych. Dotyczy to w szczególności dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, mających trudności w nauce, młodzieży w wieku 15-25 lat, mającej problemy z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczności, osób starszych i samotnych, potrzebujących wsparcia w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, osób niepełnosprawnych,
- 2) działania Centrum nakierowano na:
 - pracę na rzecz instytucji pomocowych, w tym pomoc osobom w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych,
 - świadczenie pomocy niepełnosprawnym,
 - współpracę z rodzicami i wychowawcami na rzecz dzieci zaniedbanych edukacyjnie,
 - organizowanie form wsparcia i poradnictwa dla rodzin dotkniętych chorobą alkoholową czy narkomanią,
 - współpracę z instytucjami publicznymi i stowarzyszeniami w zakresie kształtowania właściwych warunków i postaw dla niesienia pomocy najstarszym i cierpiącym,
 - organizowanie działalności sportowej i kulturalno-oświatowej dla dzieci i młodzieży ze środowisk patologicznych itp.
- 3) w bazie danych Centrum Wolontariatu na dzień 31 grudnia 2015 r. zarejestrowanych było 130 Wolontariuszy,
- 4) w roku 2015 Centrum Wolontariatu pełniło rolę inicjatora, organizatora lub koordynatora działań opisanych szczegółowo w tabeli.

Lp.	Grupa działań	Rodzaj działań	Liczba uczestnik.
I.	Szkoleniowa	1. Przeprowadzono 3 szkolenia podstawowe pn. „Dlaczego warto być wolontariuszem?”.	35
		2. Przeprowadzono 2 szkolenia przygotowujące do programu „Bajkowy Szpital”.	12
		3. Przeprowadzono 2 szkolenia BHP przygotowujące do programu „Bajkowy Szpital”.	12
		4. Przeprowadzono 6 spotkań promujących wolontariat w Liceum Ogólnokształcącym im. O. Kolberga w Kościanie.	141
		5. Przeprowadzono 1 szkolenie „Kreatywne myślenie z elementami animacji zabawy”.	16

II.	Koordynacyjna	1. Koordynowano prace wolontariuszy w następujących programach: 1) „Starszy Brat Starsza Siostra” (pomoc dzieciom zaniedbywanym wychowawczo), 2) „Wolontariat w przedszkolu” (pomoc wychowawcom w czynnościach opiekuńczych), 3) „Pogotowie Szkolne” (pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji i nauce), 4) „Wnuczka-Babcia, Wnuczek-Dziadek” (pomoc osobom starszym i samotnym), 5) „Bajkowy Szpital” (animowanie czasu wolnego dzieciom przebywającym w szpitalu). 2. Uczestniczono w 15 akcjach społecznych wspierając instytucje oraz organizacje pozarządowe z terenu Kościana.	25 par 4 40 par 5 par 10 113
III.	Organizacyjna	1. Organizowano cotygodniowe spotkania w ramach sekcji tematycznych (muzyczna, taneczna, plastyczna, kulinarna) w Klubie Wolontariusza. 2. Zorganizowano Wyjazd na Targi Edukacji i Pracy do Gimnazjum w Racocie. 3. Zorganizowano 7 wyjazdów kulturalno-edukacyjno-przyrodniczych na rzecz dzieci z rodzin objętych wsparciem Centrum Wolontariatu. 4. Zorganizowano 6 inicjatyw na rzecz dzieci i młodzieży objętych wsparciem Centrum Wolontariatu.	20 7 259 289
IV.	Inicjatorsko-innowacyjna	Udział w ogólnopolskim - poziom wojewódzki konkursie „Barwy Wolontariatu” – Laureatką została nasza wolontariuszka Alicja Lewandowska	

Prowadzone formy aktywizacji społecznej prowadzone w 2015 r. wpisują się w założenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kościan na lata 2007-2015” i w sposób bezpośredni przyczyniają się do realizacji:

- celu strategicznego, część IB: pn. **„Przeciwdziałać szeregowi negatywnych zjawisk spowodowanych bezrobociem”,**
- celu głównego, część IIIA pn. **„Stworzyć warunki do wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy”,**
- celu niezbędnego, część III G pn. **„ Tworzenie warunków do aktywizacji i integracji lokalnej o charakterze społecznym” oraz „Budowę wolontariatu dla wsparcia działań pomocowych”.**

VIII. REALIZACJA ZADAŃ PREZENTOWANYCH W 2014 R. W RAMACH POTRZEB W W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

1. Realizowano wybrane cele przyjęte w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2007 – 2015” w zakresie:

1) edukacji:

- a) prowadzono działania promujące programy pomocowe, przy współpracy z lokalnymi mediami. Działania te dotyczyły przede wszystkim informowania społeczności lokalnych o nowych, niematerialnych formach pomocy, świadczonej przez Ośrodek, w ramach Klubu Integracji Społecznej i Centrum Wolontariatu,
- b) podejmowano działania w kierunku podnoszenia kwalifikacji kadry Ośrodka w oparciu o środki budżetowe oraz programy Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach tych działań 36 pracowników podniosło kwalifikacje zawodowe, uczestnicząc w 41 specjalistycznych szkoleniach z zakresu:

- rozwiązywania problemów społecznych 27 szkoleń,
w tym dotyczących:
 - bezrobocia, bezdomności,
 - organizowania społeczności lokalnej,
 - zadań gminy w zakresie pomocy społecznej,
 - alkoholizmu,
- spraw organizacyjnych, prawnych i finansowych 14 szkoleń,
- zabezpieczenia społecznego 7 szkoleń,
- ekonomii społecznej, funduszy unijnych 6 szkoleń,
- przemocy w rodzinie 4 szkoleń,
- szkolenie informatyczne 7 szkoleń,
- asystent rodziny 1 szkolenie,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa pracowników 1 szkolenie

2) finansów:

- rozszerzano różne formy wolontariatu dla obniżenia kosztów realizowania zadań realizowania zadań pomocy społecznej (np. usługi opiekuńcze, pomoc rodzicom niewydolnym wychowawczo- pogotowie szkolne itp.)
- uzyskano wsparcie finansowe Starostwa Powiatowego w Kościanie na organizację zajęć z grupą seniorów pn. „Kartka z pamiętnika” w kwocie 1.900,00 zł
- pozyskano środki finansowe z Centrum Promocji i Inicjatyw Obywatelskich na realizację projektu pn. „Niska integracja osób niepełnosprawnych z Środowiskowego Domu Samopomocy z mieszkańcami miasta Kościan” w kwocie 2.000,00 zł.

Ogółem wysokość dodatkowych środków finansowych, pozyskana w 2015 r. na działania podejmowane w Ośrodku wyniosła 5.400,00 zł.

3) infrastruktury:

- podejmowano działania w kierunku dalszego efektywnego funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie i budowania bazy, zapewniającej dobry kontakt z beneficjentem (Klub Integracji Społecznej, Centrum Wolontariatu – Biuro Pośrednictwa Pracy),
- rozbudowywanie wolontariatu na rzecz Ośrodka,

4) problemów społecznych:

- przeciwdziałano zjawisku marazmu społecznego, bezradności i negatywnych zjawisk powodowanych bezrobociem poprzez zorganizowanie prac społecznie użytecznych dla 10 osób długotrwale bezrobotnych (doręczanie korespondencji Ośrodka na terenie miasta Kościana),
- podjęto działania na rzecz wzrostu wyrozumiałości i tolerancji społecznej poprzez organizowanie imprez integracyjnych („Dzień Godności Osoby Niepełnosprawnej”, „Festyn Międzypokoleniowy” itp.),
- prowadzono działalność profilaktyczną dla rodziców w ramach Klubu Integracji Społecznej.

2. Przystąpiono do opracowania strategicznych dokumentów, określających kierunki działań polityki społecznej i wspierania rodziny, tj.:

- 1) „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”,
- 2) „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2025”,
- 3) „Programu wspierania rodziny na lata 2016-2018”.

3. W ramach prac związanych z przygotowaniem ww. dokumentów podjęto następujące działania:

- 1) przeprowadzono diagnozę sytuacji społecznej miasta Kościana w oparciu o:
 - analizę danych statystycznych,
 - analizę działalności instytucji działających w obszarze polityki społecznej,
 - konsultacje społeczne, przeprowadzone w dniach 30 września i 15 października 2015 r.
 - badania ankietowe,
- 2) sporządzono projekty dokumentów do przedłożenia Radzie Miejskiej Kościana.

IX. PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

Na podstawie stałego monitoringu, prowadzonego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie oraz w oparciu o „Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2016 r.” zdiagnozowano najważniejsze potrzeby mieszkańców Kościana w zakresie pomocy społecznej. Bieżąca diagnoza stanowi potwierdzenie celów i kierunków działania, przyjętych

w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2007-2015” i dotyczy kilku obszarów, związanych z kształtowaniem polityki społecznej w mieście. Zidentyfikowane potrzeby w strategicznych obszarach pomocy społecznej to:

1. Edukacja:

- 1) tworzenie warunków do wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy, w tym:
 - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy,
 - organizowanie poradnictwa zawodowego, kursów kwalifikacyjnych i szkoleń,
 - organizowanie prac interwencyjnych i prac społecznie użytecznych,
- 2) podejmowanie działań na rzecz rozwijania świadomości zagrożeń, w tym:
 - warsztaty dla rodziców (tworzenie grup wsparcia),
 - edukacja nauczycieli i wychowawców oraz szkolenia pracowników samorządowych na temat istoty i rozwoju dysfunkcji.

2. Finanse:

- 1) podejmowanie dalszych działań w kierunku pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na pomoc społeczną,
- 2) tworzenie partnerstwa dla zwiększania środków finansowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej (współpraca z organizacjami pozarządowymi),
- 3) dalsze rozwijanie różnych form wolontariatu dla obniżenia kosztów realizacji zadań pomocy społecznej.

3. Infrastruktura:

- 1) podejmowanie działań w kierunku tworzenia instytucji pomocy społecznej, pozwalających na skuteczne prowadzenie polityki społecznej, w tym:
 - a) tworzenie nowych świetlic socjoterapeutycznych (punktów wychowawczych),
 - b) utworzenie, na bazie Klubu Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej,
 - c) podejmowanie działań zmierzających do utworzenia spółdzielni socjalnych,
- 2) tworzenie warunków dla rozwoju alternatywnych form spędzania czasu przez młodzież, w tym:
 - a) umożliwienie większego dostępu młodzieży do placówek kulturalnych i sportowych,
 - b) utworzenie klubu młodzieżowego i organizowanie tematycznych kół zainteresowań,
 - c) zwiększenie bazy mieszkalnictwa socjalnego metodą „rozproszoną”,
 - d) rozwój instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3.

4. Problemy społeczne:

- 1) przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, spowodowanym bezrobociem, w tym:
 - a) realizacja projektów aktywizacji zawodowej i integracji społecznej,
 - b) edukacja dorosłych w kierunku samozatrudnienia,
 - c) tworzenie grup wsparcia dla bezrobotnych w celu wyeliminowania poczucia wykluczenia i apatii,
- 2) podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie uzależnień, w tym:
 - a) realizacja walki z alkoholizmem i narkomanią,
 - b) tworzenie miejsc pracy dla uzależnionych z możliwością prowadzenia terapii,
- 3) umacnianie roli rodziny poprzez:
 - a) przygotowanie do życia i pełnienia ról w rodzinie,

- b) kreowanie autorytetów moralnych,
- c) przygotowywanie wspólnych projektów społecznych z rodziną, szkołą,
- d) instytucjami kościelnymi itp.

5. Społeczność lokalna:

- 1) tworzenie warunków do aktywności zawodowej i społecznej osób starszych, w tym:
 - a) poszerzanie wymiaru godzin usług opiekuńczych,
 - b) kontynuowanie przyjętej formuły organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, tj. stopniowe przekazywanie zadań organizacjom pożytku publicznego,
 - c) stworzenie bazy wolontariatu dla osób starszych,
 - d) umożliwienie kontaktów wzajemnych i kontaktów ze specjalistami służby zdrowia (spotkania profilaktyczne z lekarzami, pielęgniarkami itp.),
- 2) podejmowanie wspólnych inicjatyw z instytucjami i organizacjami pozarządowymi dla realizacji celów społecznych, inicjowanie wspólnych wydarzeń,
- 3) pogłębianie współpracy z pedagogami szkolnymi i lekarzami rodzinnymi w zakresie edukacji dzieci i młodzieży na temat potencjalnych zagrożeń.

Potrzeby miasta Kościana w zakresie pomocy społecznej określone zostały w dokumencie pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej”, opartym na analizie lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena, zgodnie z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej, przedłożona zostanie Radzie Miejskiej Kościana przez Burmistrza Miasta Kościana do dnia 30 kwietnia 2016 r. i stanowić będzie podstawę do planowania budżetu na rok następny.

Kościan – 2016 – 04 – 12

Opracował:
M. Lubińska